

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ

Број: 2474/3-10-01/2014

Датум: 29.10.2014. године

БЕОГРАД

**ПРОГРАМ РАДА
ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ
ЗА 2015. ГОДИНУ**

Празна страница.

САДРЖАЈ:

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	4
1 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУТУ	5
1.1 Правни статус	5
1.2 Делатност	5
1.3 Међународна сарадња	6
1.4 Унутрашња организација	7
1.5 Кадрови	8
1.6 Чланство у Институту	8
1.7 Органи Института	8
1.8 Стручна тела Института	9
1.9 Финансирање	10
1.10. Мисија, визија, циљеви и стратегија	11
2 ДОНОШЕЊЕ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНТА	
И ДРУГИ ПОСЛОВИ У ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ	13
2.1 Уопште о доношењу српских стандарда и сродних докумената	13
2.2 Редовне активности	14
2.3 Ванредне активности	31
ПРИЛОГ I	32
Прилог 2.1 – Преглед стандарда и сродних докумената по областима стандардизације и методама преузимања	33
Прилог 2.2 – План семинара и радионица за 2015. годину	42
3 ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ	48
3.1 Основни подаци	48
3.2 Приходи	48
3.3 Расходи	49
ПРИЛОЗИ II	64
Прилог 3.1 – Остварени расходи за плате запослених у 2015. години и планирани расходи за плате у 2015. години	65
Прилог 3.2 – План кадрова за 2015. годину	67
Прилог 3.3 – План образовања и стручног усавршавања запослених у 2015. години	68
Прилог 3.4 – Преглед расхода по наменама и месецима у 2015. години	69
Прилог 3.5 – План службених путовања у иностранство у 2015. години	70
Прилог 3.6 – План активности текућег одржавања пословне зграде Института у 2015. години	74

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Делатност Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) утврђена је Законом о стандардизацији („Службени гласник РС”, бр. 36/09), Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 88/09) и Статутом Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 6/11). Према тим документима, делатност Института обухвата послове доношења, објављивања, преиспитивања и повлачења српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове у вези са стандардима и стандардизацијом.

Према члану 22. став 1. тачка 2) Статута, годишњи програм рада Института (који садржи и финансијски план Института) доноси скупштина Института. На основу члана 35. став 1. тачка 1) Статута, тај документ Скупштини предлаже Управни одбор Института. За програм рада Института, као и за његове измене и допуне, потребно је прибавити сагласност оснивача Института, тј. Владе. Годишњи програм рада доставља се министарству надлежном за послове стандардизације најкасније 1. новембра текуће године за наредну годину.

У складу са чланом 12. став 5. Статута, након доношења закона о буџету, ради усклађивања са висином средстава намењених за финансирање Института утврђених тим законом, Институт, по потреби, доноси измене и допуне годишњег програма рада. На основу члана 26. став 5. исте одлуке и члана 22. став 5. Статута Института, Скупштина може овластити Управни одбор да уместо ње, између две редовне седнице Скупштине, доноси измене и допуне годишњег програма рада, укључујући финансијски план.

Предлог овог програма рада утврђен је на 67. седници Управног одбора, која је одржана 10. октобра 2014. године.

Овај програм рада донет је на редовној седници Скупштине одржаној 29. октобра 2014. године.

У складу са одлуком Скупштине, усаглашавање финансијског плана Института за 2015. годину, који је саставни део овог програма рада, са Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину („Службени гласник РС”, бр. 142 /14), Управни одбор је извршио на својој 70. седници, која је одржана 30. децембра 2014. године.

1 ОСНОВНИ ПОДАЦИ О ИНСТИТУТУ

1.1 ПРАВНИ СТАТУС

Према Закону о стандардизацији („Службени гласник РС”, број 36/09) и Одлуци о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 88/09), Институт за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) је установа која има статус правног лица и послује у складу са прописима којима се уређује правни положај јавних служби.

Оснивање Института уписано је у регистар Привредног суда у Београду 4. јануара 2010. године, у регистарски уложак бр. 5-1208-00.

Права, обавезе и одговорности Института утврђене су Законом о стандардизацији, одлуком о изменама и допунама оснивачког акта, статутом и другим правним актима.

Оснивач Института је Влада.

Седиште Института је у Београду, у Улици Стевана Бракуса бр. 2.

Највиши општи акт Института је Статут Института за стандардизацију Србије („Службени гласник РС”, број 06/11), на који је Влада дала сагласност својим решењем од 23. децембра 2010. године („Службени гласник РС”, број 102/10).

1.2 ДЕЛАТНОСТ

Делатност Института утврђена је чланом 7. Закона о стандардизацији, односно чланом 10. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института за стандардизацију Србије и Статутом Института. Према тим документима, делатност Института обухвата послове у вези са доношењем српских стандарда и сродних докумената, као и друге послове који су повезани са стандардима и стандардизацијом. Тачније речено, Институт обавља следеће послове:

- 1) доноси, објављује, преиспитује и повлачи српске стандарде, у складу са правилима Института;
- 2) даје тумачење српских стандарда, као и тумачење примене српских стандарда, на захтев заинтересоване стране;
- 3) обезбеђује усаглашеност српских стандарда са међународним и европским стандардима;
- 4) води регистар донетих и повучених српских стандарда, у складу са правилима Института;
- 5) учествује у изради и преиспитивању међународних и европских стандарда, у областима које су од интереса за Републику Србију;
- 6) сарађује са међународним и европским организацијама за стандардизацију и националним телима за стандардизацију држава потписнице одговарајућих споразума из области стандардизације;
- 7) извршава задатке у вези са стандардизацијом, у складу са обавезама из потврђених међународних споразума чији је потписник Република Србија;
- 8) обезбеђује доступност јавности донетих и повучених српских стандарда, публикација, као и стандарда и публикација одговарајућих међународних, европских и националних тела за стандардизацију и врши њихову продају;
- 9) доставља обавештење, на захтев органа државне управе, о томе да ли је у области која се уређује техничким прописом донет одговарајући српски стандард или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући међународни или европски стандард;
- 10) делује као информативни центар за стандарде, за информисање и обавештавање о стандардима, у складу са захтевима предвиђеним у одговарајућим међународним споразумима и

обавезама које произлазе из чланства у одговарајућим међународним и европским организацијама за стандардизацију;

11) представља и заступа интересе стандардизације у Републици Србији у међународним и европским организацијама за стандардизацију;

12) одобрава употребу националног знака усаглашености са српским стандардима, у складу са правилима Института;

13) доноси правила на основу којих се доносе, објављују, преиспитују и повлаче српски стандарди;

14) поверава заинтересованим странама, у складу са својим правилима, израду предлога српских стандарда у специфичним областима;

15) промовише примену српских стандарда;

16) обавља и друге послове из области стандардизације, у складу са законом и одлуком о оснивању.

Послове наведене у тачкама 1), 2), 4), 8), 13), 14) и 15) претходног става односе се и на сродне документе (техничке спецификације, техничке извештаје, спецификације доступне јавности, упутства и сл.).

1.3 МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Као национална организација за стандардизацију, Институт представља и штити интересе Републике Србије у следећим међународним и европским организацијама за стандардизацију:

- Међународној организацији за стандардизацију (ISO), у којој има статус пуноправног члана од 1950. године;
- Међународној електротехничкој комисији (IEC), у којој има статус пуноправног члана од 1953. године;
- Међународном IEC систему за испитивање усаглашености и сертификацију (IECEE), у оквиру којег функционише шема признавања резултата испитивања (IECEE/CB-Scheme), у којој Институт има статус пуноправног члана од 1985. године;
- Европском комитету за стандардизацију (CEN), у којем има статус придруженог члана од 1. јануара 2008. године;
- Европском комитету за електротехничку стандардизацију (CENELEC), у којем има статус придруженог члана од 1. октобра 2005. године.

Пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC је један од услова за придруžивање Републике Србије Европској унији (ЕУ).

Институт је 21. јуна 2011. године потписао Меморандум о разумевању са Европским институтом за телекомуникационе стандарде (ETSI¹) и у контексту правила процедуре те европске организације добио статус „националне организације за стандарде”.

Поред непосредног чланства у поменутим организацијама, Институт прати рад и повремено учествује у раду Радне групе за сарадњу у области регулације и политику стандардизације, радног тела Економске комисије за Европу Уједињених нација (UN/ECE/TRADE/WP.6).

¹ ETSI = European Telecommunication Standards Institute

1.4 УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА

Унутрашња организација Института, називи радних места, опис послова, број извршилаца и посебни услови за обављање послова уређени су Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Институту, који доноси Управни одбор на предлог директора Института. Важећи правилник донет је на 38. седници Управног одбора, одржаној 1. јула, а примењује се од 14. јула 2011. године, а његове измене и допуне донете су 25.01.2013. године (бр. 206/2-51-02/2013) и 17.07.2013. године (бр. 206/4-51-02/2013), а пречишћен текст бр. 206/6-51-02/2013, утврђен је на 56. седници Управног одбора одржаној 12.09.2013. године.

Према важећем правилнику, послови из делокруга Института обављају се у четири основне организационе јединице, и то у:

- Сектору за опште области стандардизације,
- Сектору за електротехничку стандардизацију,
- Сектору за информативно-издавачку делатност и
- Сектору за заједничке послове,

односно у унутрашњим организационим јединицама у саставу поменутих сектора, као и у Одељењу за међународну сарадњу и европске интеграције, која је организациона јединица ван састава сектора.

За обављање послова из делокруга Института који су по својој природи специфични и за које се захтева посебна стручност, самосталност и креативност у раду, предвиђена су два самостална извршилачка радна места ван сектора и одељења, и то радна места:

- саветника директора за техничко-методолошка питања стандардизације,
- саветника за интегрисани систем менаџмента – представник руководства за интегрисани систем менаџмента.

У Сектору за опште области стандардизације предвиђено је 30 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а запослено је 18 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у осам унутрашњих организационих јединица, и то у:

1. Одељењу за рударство и металургију,
2. Одељењу за машинство,
3. Одељењу за хемијске технологије,
4. Одељењу за грађевинарство,
5. Одељењу за саобраћај, возила и механизацију,
6. Одељењу за пољопривреду, прехранбену и дрвну индустрију и шумарство,
7. Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину,
8. Одељењу за опште стандарде.

У Сектору за електротехничку стандардизацију предвиђено је 13 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а запослено је осам извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у три унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за електроенергетику,
2. Одељењу за електронику и телекомуникације и
3. Одељењу за информационе технологије.

У Сектору за информативно-издавачку делатност предвиђена су 24 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а запослено је 20 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у пет унутрашњих организационих јединица, и то у:

1. Одељењу за језичку редакцију публикација,
2. Одељењу за графичко-техничку обраду публикација,
3. Информационом центру (који се уподобљава одељењу),
4. Одељењу за промоцију стандардизације и едукацију, и
5. Одељењу за развој и одржавање информационог система.

У Сектору за заједничке послове предвиђено је 15 извршилаца, укључујући руководиоца сектора, а запослено је 12 извршилаца. Послови из делокруга овог сектора обављају се у две унутрашње организационе јединице, и то у:

1. Одељењу за правне, кадровске и опште послове,
2. Одељењу за рачуноводствене и финансијске послове.

На дан 30. септембра 2014. године у Институту је на неодређено време био запослен 61 извршилац.

1.5 КАДРОВИ

Финансијским планом Института за 2015. годину предвиђена су средства за плате и социјалне доприносе на терет послодавца за 65 извршилаца, и то: 47 са високом школском спремом (ВСС), укључујући три са магистратуром; два са вишом школском спремом (ВШС); и 16 са средњом стручном спремом.

1.6 ЧЛАНСТВО У ИНСТИТУТУ

Члан Института може постати привредно друштво, предузеће, друго правно лице или предузетник који су основани по прописима Републике Србије, као и физичко лице које је држављанин Републике Србије (у даљем тексту: заинтересоване стране). Учлањење у Институт је добровољно, а чланство се не може преносити или преузимати.

У Институту постоје три категорије чланова: редовни, почасни и заслужни чланови.

Редовни чланови су заинтересоване стране које су се учланиле у Институт по поступку утврђеном у Статуту и Правилнику о чланству Института.

Почасни чланове и заслужне чланове именује Скупштина Института у складу са општим актом о предлагању и именовању почасних и заслужних чланова.

На дан 30. септембра 2014. године Институт је имао 79 редовних чланова.

Члан Института има право да непосредно или преко овлашћеног представника учествује у раду и управљању Институтом, као и право на материјалне погодности које су ближе уређене посебном одлуком Управног одбора².

Остале права и обавезе чланова Института, као и друга питања у вези са чланством, ближе се уређују Статутом и Правилником о чланству у Институту.

1.7 ОРГАНИ ИНСТИТУТА

Органи Института су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.

Скупштина је највиши орган Института. Њу чине оснивач и чланови Института. Привредна друштва, предузећа и друга правна лица чланови Института, као и Оснивач, учествују у раду Скупштине преко овлашћених представника. Сваки члан Института правно лице има по једног представника у Скупштини, а оснивач најмање пет представника.

Предузетници и физичка лица чланови Института непосредно учествују у раду Скупштине. Члан Института, односно његов представник, као и представници оснивача у Скупштини, имају по један глас.

² Ову одлуку Управни одбор је донео на својој другој седници, одржаној 8. фебруара 2008. године.

Скупштина Института конституисана је на првој седници, која је одржана 18. јуна 2007. године.

Управни одбор је орган управљања пословањем Института, који за свој рад одговара Скупштини. Управни одбор има председника и шест чланова. Председника и чланове Управног одбора именује и разрешава оснивач. Мандат председника и чланова Управног одбора траје четири године, уз могућност поновног именовања. Управни одбор именован је решењем оснивача (Владе) од 4. децембра 2013. године.

Директор Института је последовни орган који представља и заступа Институт као правно лице, и то са неограниченом одговорношћу, руководи радом Института и одговара за законитост рада и пословања. За свој рад директор одговара Управном одбору.

Директора Института именује и разрешава оснивач, на предлог Управног одбора. Директор Института именован је 2. априла 2009. године, а мандат му је истекао 2. априла 2014. године, али ће обављати дужност до разрешења, односно до именовања новог директора. Управни одбор Института утврдио је предлог кандидата за директора и доставио га оснивачу за именовање за следећи петогодишњи мандатни период.

Надзорни одбор је орган контроле законитости рада и финансијског пословања Института, који за свој рад одговара скупштини Института. Надзорни одбор има председника и два члана. Председника и чланове Надзорног одбора именује и разрешава оснивач. Надзорни одбор именован је решењем Владе 24 број 119-6349/2011 од 18. августа 2011. године („Службени гласник РС”, бр. 62/11).

1.8 СТРУЧНА ТЕЛА ИНСТИТУТА

Стручна тела Института су стручни савети и комисије за стандарде и сродне документе.

Стручни савети усмеравају стручни рад комисија за стандарде и сродне документе, које су образоване за поједине области стандардизације. Рад у стручним саветима је добровољан. Председника и чланове стручних савета именује Управни одбор из редова представника чланова Института, који су признати стручњаци у области, односно областима за које је стручни савет образован. За свој рад стручни савети одговарају Управном одбору.

У Институту постоје два стручна савета: Стручни савет за опште области стандардизације и Стручни савет за стандардизацију у областима електротехнике, информационих технологија и телекомуникација. Стручни савет за стандардизацију у области оцењивања усаглашености укинут је одлуком Управног одбора Института за стандардизацију Србије донетој на седници која је одржана 4. јануара 2012. године.

Стручни савети су образовани одлукама Управног одбора које су донете на његовој осмој седници, одржаној у септембру 2008. године.

Стручни рад Института у ужим областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе, којих има 193. Ове комисије планирају, припремају, преиспитују и одржавају српске стандарде и сродне документе у припадајућим областима стандардизације, прате рад и учествују у раду одговарајућих техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију и обављају друге задатке у вези са стандардима и стандардизацијом.

У оквиру својих надлежности, комисије за стандарде предлажу директору Института доношење српских стандарда и сродних докумената у ужим областима стандардизације за које су образоване. Рад у комисијама за стандарде је добровољан и заснива се на општим начелима стандардизације која су утврђена Законом о стандардизацији. Акте о образовању и престанку рада комисија за стандарде доноси директор Института, на предлог надлежног стручног савета.

1.9 ФИНАНСИРАЊЕ

Према члану 9. Закона о стандардизацији, Институт стиче средства за обављање своје делатности на следеће начине:

- наплатом чланарине;
- продајом српских стандарда, сродних докумената и других публикација;
- наплатом услуга,
- из буџета Републике Србије;
- и из других извора (поклона и других прихода), у складу са законом и уз претходну сагласност оснивача.

Потребна средства за рад утврђују се годишњим програмом рада Института, који садржи и финансијски план. Оснивач Института даје сагласност на годишњи програм рада, као и његове измене и допуне.

Износ средстава за рад Института који се обезбеђује из буџета Републике Србије одређује се на основу годишњег програма рада, узимајући у обзир предвиђени приход од чланарина, продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, наплате услуга, као и предвиђени приход из других извора. Као индиректни корисник буџетских средстава, ова средства Институт добија преко министарства које је надлежно за питања стандардизације.

Након доношења закона о буџету, ради усклађивања са висином средстава намењених за финансирање Института утврђених тим законом, Институт, по потреби, доноси измене и допуне годишњег програма рада.

Институт продаје српске стандарде, сродне документе и друге публикације. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје међународне стандарде и сродне документе, стандарде и сродне документе других земаља (Немачке, Велике Британије, Руске Федерације, Заједнице Независних Држава), као и стандарде и сродне документе Европског комитета за телекомуникационе стандарде и Америчког друштва за испитивање и материјале.

У складу са статутом Института, Управни одбор доноси одлуку о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт, а та одлука објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Важећу одлуку Управни одбор је донео на 38. седници, која је одржана 1. јула 2011. године, а објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије” бр. 54/11 од 22. јула 2011. године. Одлука о изменама и допунама ове одлуке донета је на 48. седници Управног одбора која је одржана 13. септембра 2012. године, објављена је у „Службеном гласнику Републике Србије” бр. 91/12 од 21. септембра 2012. године, а примењује се од 01. октобра 2012. године. Пречишћен текст Одлуке, број: 2537/2-51-02/2013, утврђен је на 56. седници Управног одбора, одржаној 12.09.2013. године, а нове измене и допуне број 2723/2-51-02/2014 донете су на 67. Седници одржаној 10.10.2014. године.

Продаја међународних стандарда и сродних докумената, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља врши се на исти начин као и продаја српских стандарда и сродних докумената, осим што се при продаји тих публикација примењују каталогске цене њихових издавача, које се прерачунавају у динаре.

Чланарина у Институту утврђује се одлуком Управног одбора за сваку календарску годину. Одлуку о висини чланарине за 2015. годину Управни одбор донеће до краја 2014. године, у складу са статутом Института.

Средства за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију, која се утврђују годишњим програмом рада Института, обезбеђују се из буџета Републике Србије.

На основу мишљења Министарства финансија – Сектора за фискални систем од 18. фебруара 2008. године, Институт није обvezник плаћања пореза на додату вредност (ПДВ) за послове из свог делокруга.

На финансијско-материјално пословање Института примењују се одредбе Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013 и 63/2013) и Закона о јавним набавкама („Службени гласник РС”, бр. 124/12), као и подзаконских аката за њихово спровођење.

1.10 МИСИЈА, ВИЗИЈА, ЦИЉЕВИ И СТРАТЕГИЈА ИНСТИТУТА

Мисија³

Мисија Института као јавне установе проистиче из члана 7. Закона о стандардизацији, члана 10. Одлуке о изменама и допунама оснивачког акта Института, односно члана 10. статута Института.

Визија⁴

Визија Института је да у наредном петогодишњем периоду, на међународном, европском и субрегионалном плану, постане препознатљива национална организација за стандардизацију која управља националним системом стандардизације у Републици Србији на начин на који се то чини у земљама Европске уније (ЕУ) и другим модерним демократским земљама, и која се одликује изврсношћу својих публикација и услуга, као и компетентношћу, професионалношћу и преданошћу својих запослених.

Циљеви

Општи циљ Института је да се успостави ефективан и ефикасан систем националне стандардизације који ће трајно омогућавати да се у прихватљивом року успешно задовоље потребе оснивача и чланова Института, других заинтересованих страна и, уопште, шире друштвене заједнице у нашој земљи, као и да се створе неопходни услови за убрзано приступање Републике Србије ЕУ, што је истовремено и крајњи циљ државне стратегије.

Најважнији појединачни циљеви Института за период од 2015. до 2020. године су:

– да Институт трајно задржи пуноправно чланство у међународним организацијама за стандардизацију ISO и IEC, као и да активно учествује у креирању и спровођењу политика и стратегија тих организација;

– да се што пре, а најкасније до краја 2016. године, испуни сви формални услови чије испуњење зависи од Института, и они чије испуњење зависи од органа државне управе, који су потребни да би Институт стекао статус пуноправног члана Европског комитета за стандардизацију (CEN) и Европског комитета за електротехничку стандардизацију (CENELEC);

– да се настави са преузимањем европских стандарда и сродних документа у роковима које прописују европске организације за стандардизацију, као и да се интензивно ради на стварању потребних услова за активно учествовање у свим активностима европских организација за стандардизацију ради представљања и заступања интереса Републике Србије у вези са стандардизацијом;

– да се настави са оспособљавањем представника Института за активно учествовање у изради и преиспитивању међународних и европских стандарда у областима које су од интереса за Републику Србију;

³ Друштвена улога Института.

⁴ Представа о томе шта Институт жели да оствари.

- да се настави са оспособљавањем запослених у Институту за активно учествовање у доношењу и преиспитивању међународних и европских стандарда у областима које су од интереса за Републику Србију;
- да се непрестаном хармонизацијом српских стандарда и сродних докумената са актуелним европским и међународним стандардима потпомаже развој и конкурентност српске привреде у условима растуће међународне економске интеграције и неопходности одрживог развоја, односно уклањају постојеће и спречавају евентуалне нове техничке препреке у трговини;
- да се знатно повећа број српских стандарда на српском језику којима су одговарајући европски и међународни стандарди и сродни документи преузети методом превођења;
- да се знатно повећају број чланова Института и број српских стручњака који учествују у раду комисија за стандарде и сродне документе; и
- да се очува стечени пословни углед Института и подигне на још виши ниво.

Стратегија⁵

У остваривању својих циљева Институт ће примењивати следећу стратегију:

- интезивно ће радити на преузимању првенствено европских стандарда (EN⁶) и сродних докумената; уколико за поједине предмете стандардизације они не постоје и не предстоји њихово доношење, преузимаће међународне стандарде и сродне документе, а тек уколико ни они не постоје и не предстоји њихово доношење, развијаће изворне српске стандарде и сродне документе или ће преузимати националне стандарде других земаља;
- при преузимању европских стандарда и сродних докумената приоритет ће имати преузимање хармонизованих стандарда и хармонизационих докумената (HD⁷), јер они садрже техничке појединости помоћу којих се на најрационалнији начин могу испунити основни захтеви европских директиве „новог приступа”, а при утврђивању приоритета Институт ће имати у виду првенствено европске директиве које су транспоноване у домаће техничке прописе, као и оне чије транспоновање је у припреми;
- кад год је могуће, европски, односно међународни стандарди и сродни документи, биће преузимани превођењем на српски језик, а уколико се то не буде могло остварити у разумном року, биће преузимани на једном од службених језика европских организација за стандардизацију, по правилу на енглеском језику.

---

⁵ Скуп метода и средстава за остварење визије Института.

⁶ Скраћеница која потиче од француског термина *Européen Norm* (европски стандард).

⁷ Скраћеница која потиче од енглеског термина *Harmonization Document* (хармонизациони документ). Хармонизационе документе објављује само CENELEC и они имају исти статус као европски електротехнички стандарди.

2 ДОНОШЕЊЕ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА И ДРУГИ ПОСЛОВИ У ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ

2.1 УОПШТЕ О ДОНОШЕЊУ СРПСКИХ СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНАТА

Правни основ за доношење српских стандарда и сродних докумената је члан 7. Закона о стандардизацији.

При планирању доношења српских стандарда и сродних докумената у 2015. години у обзир су узета два најзначајнија приоритета генералне политике економских односа Републике Србије са иностранством:

- испуњавање обавеза које произлазе из Споразума о стабилизацији и придруживању (ССП) и започетих преговора у вези са Преговарачким поглављем 1 – Слободан проток робе;
- испуњавање обавеза које произлазе из Споразума о слободној трговини у Централној Европи (CEFTA⁸);
- приступање Светској трговинској организацији (СТО);

као и испуњавање обавеза у вези са стандардима и стандардизацијом које проистичу из других регионалних иницијатива и билатералних аранжмана од интереса за Републику Србију.

У контексту поменутих интеграција, хармонизација српских стандарда са међународним и европским стандардима треба да допринесе постепеном смањењу техничких препрека у трговини између Републике Србије и других земаља, да би у моменту приступања тим организацијама препреке биле уклоњене.

При приступању СТО Република Србија ће, поред осталих докумената, морати да прихвати Споразум о техничким препрекама у трговини, који у Анексу 3 садржи Кодекс добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда. Као национална организација за стандардизацију, Институт је још почетком 1998. године званично обавестио Информациони центар ISO/IEC у Женеви да добровољно прихвата и да ће се у свом раду придржавати овог кодекса. Прихватајући овај кодекс Институт се, поред осталог, обавезао да као основу за израду српских стандарда користи међународне стандарде или бар њихове најважније делове, када ови стандарди постоје или су пред објављивањем.

У контексту намера да се Република Србија што пре интегрише у ЕУ, један од циљева Института је да се до краја 2015. године изврши потпуна хармонизација српских стандарда са европским стандардима (EN) и хармонизационим документима (HD). Поред тога, потребно је идентификовати и важеће техничке и друге прописе који спречавају ефективну примену преузетих европских стандарда.

У складу са приоритетом националне стандардизације да се убрза преузимање и повећа број примењених европских стандарда, као и у складу са циљем да се испуне услови који ће Институту омогућити да што пре стекне статус пуноправног члана у европским организацијама за стандардизацију, од 2007. године све комисије за стандарде организовано су приступиле усаглашавању припадајућих српских стандарда са одговарајућим европским стандардима и хармонизационим документима. До 30. септембра 2014. године Институт је објавио 16.137 нелектротехничких српских стандарда и сродних докумената који су идентични са одговарајућим европским стандардима, односно сродним документима које је објавио CEN. До истог датума Институт је објавио 6.395 српских стандарда и сродних докумената у области електротехнике који су идентични са одговарајућим европским стандардима, односно сродним европским документима које је објавио CENELEC. Поред тога, Институт је до истог датума преuzeо 384 европска стандарда и сродна документа које је објавио ETSI. Другим речима, према подацима добијеним од европских организација CEN и CENELEC, Институт је до 30. јуна 2014. године преuzeо око 95 % свих европских стандарда или,

⁸ CEFTA = Central Europe Free Trade Agreement

тачније, 94,36 % свих европских стандарда (укупно 93,41 % хармонизованих) које је објавио CEN, а који су до тог датума морали да буду имплементирани на националном нивоу у земљама чланицама ЕУ и Европске асоцијације за слободну трговину (EFTA), као и 95,37 % свих европских стандарда (укупно 97,31 % хармонизованих које је објавио CENELEC).

Преузимање европских и међународних стандарда врши се према интерним правилима Института, која су усклађена са правилима CEN-а и CENELEC-а, односно ISO-а и IEC-а.

При преузимању се користе (1) *метода превођења*, (2) *метода проглашавања* и (3) *метода прештампавања*, у зависности од одлука комисија за стандарде и могућности да се обезбеди превођење на српски језик оних европских и међународних стандарда за које у нашој земљи постоји највећи интерес и потреба, али и спремност заинтересованих страна да у превођење стандарда инвестирају потребна средства и/или рад својих стручњака.

Имајући у виду укупан број европских стандарда, као и велике трошкове превођења и накнадне обраде, преузимање ће се вршити претежно методом проглашавања и методом прештампавања. Иако је за кориснике најкорисније превођење стандарда, ова метода ће бити коришћена у случајевима када заинтересоване стране желе и могу да обезбеде квалитетне стручне преводе европских, међународних или националних стандарда других земаља који служе као основа за доношење одговарајућих српских стандарда, односно финансијска средства која су потребна за прибављање таквих превода по тржишним условима. Превођење стандарда на српски језик ће и у 2015. години, као и у наредним годинама, представљати приоритет у раду Института.

2.2 РЕДОВНЕ АКТИВНОСТИ

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 1: Доношење српских стандарда и сродних докумената

У складу са обавезом из Закона о стандардизацији и Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института, Институт је припремио план доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину. Тај план је комплементарни део овог програма рада, у делу који се односи на доношење српских стандарда и сродних докумената, и представља синтезу појединачних планова доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину од стране 169 комисија за стандарде. Свака од тих комисија је свој план за 2015. годину припремила на основу свог програма рада у припадајућој области стандардизације, узимајући у обзир потребе органа државне управе, привредних субјеката, тела за оцењивање усаглашености, научноистраживачких организација, образовних установа и других заинтересованих страна чији представници учествују у раду комисија.

План доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину израђен је по методологији по којој су планске категорије резултати три фазе израде српских стандарда, и то: предлози нових пројеката⁹, нацрти стандарда¹⁰, дефинитивни текстови нацрта стандарда¹¹ и објављени стандарди¹². Број планираних стандарда за сваку појединачну област стандардизације дат је у табели 2.1, а ознаке и наслови свих планираних стандарда у Плану доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину, који је објављен на Интернет-презентацији Института.

⁹ Одређени предмет рада у плану доношења стандарда који је планиран да се донесе као нови стандард или као измена или ревизија претходног издања стандарда.

¹⁰ Документ настао уобличавањем преднацрта у складу са одредбама релевантних упутстава Института, на којем је извршена унификација и који се, одлуком комисије за стандарде, ставља на јавну дискусију.

¹¹ Документ настао на основу нацрта и примедаба и предлога достављених у периоду јавне дискусије које је комисија за стандарде усвојила и који одлуком комисије за стандарде добија сагласност за објављивање.

¹² Документ настао уобличавањем дефинитивног текста нацрта и који је решењем директора утврђен као стандард или сродни документ.

У 2015. години Институт планира рад на 1.737 српских стандарда и сродних докумената. Од тог броја неки ће бити завршени до фазе нацрта, неки до фазе дефинитивног текста нацрта, а неки до фазе стандарда (објављеног документа). У складу с тим, у 2015. години планира се израда 1.552 нацрта и 1.541 дефинитивног текста нацрта, као и објављивање 1.569 српских стандарда и сродних докумената. У план се први пут уносе 1.624 стандарда и сродна документа, од којих ће 255 бити на српском, а 1.369 на енглеском језику (видети табелу 2.1). У 2015. години планира се објављивање 1.462 српска стандарда и сродних докумената за које ће процес доношења започети и завршити се у 2015. години.

Од 1.624 стандарда и сродних докумената на којима ће се радити у 2015. години, а први пут се уносе у план, 1.398 ће бити усаглашено са европским стандардима и сродним документима, 172 са међународним стандардима и сродним документима (116 са ISO, 23 са IEC и 33 са ISO/IEC), а планира се рад на 54 изворна српска стандарда, као резултат преиспитивања и доношења одлуке о ревизији и/или изменама постојећих издања.

У вези са израдом плана, на захтев Института, у мају ове године Министарство привреде позвало је релевантна министарства Владе Републике Србије и Акредитационо тело Србије да доставе своје листе српских стандарда и сродних докумената које Институт треба приоритетно да донесе у 2015. години, да би служиле као подршка спровођењу техничких и других прописа у областима за које су надлежна поједина министарства. Позвана министарства доставила су Институту своје предлоге за израду српских стандарда који су релевантни за имплементацију техничких прописа чије је доношење предвиђено у 2015. години, а помоћу којих ће у наш правни систем бити преузете европске директиве „новог приступа” и друге директиве, као и листу стандарда које треба донети на српском језику, и то:

- Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања,
- Министарство унутрашњих послова,
- Министарство здравља и
- Министарство одбране.

У циљу што веће транспарентности и јавности рада на интернет страницама Института објављен је јавни позив свим заинтересованим странама да предложе доношење српских стандарда за 2015. годину.

Такође, обавеза Института је да у току 2015. године редовно преузима све стандарде са листа хармонизованих европских стандарда за европске директиве о електричним уређајима за рад на ниском напону (LVD), електромагнетској компатибилности (EMC), безбедности машина (MD), општој безбедности производа (GPSD), лифтовима (LD), личној заштитној опреми (PPE), опреми и заштитним системима намењеним за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама (ATEX), буци коју еmitује опрема која се употребљава на отвореном простору, радио и телекомуникациону терминалну опрему (RTTED), мерне инструменте (MID), као и за остале у међувремену преузете директиве.

У организационим јединицама Института, односно ширим областима стандардизације планира се доношење следећих стандарда и сродних докумената:

У области **рударства и металургије** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: ватростални материјали, челик; сиво, темперовано и нодуларно ливено гвожђе; бакар и легуре бакра; методе хемијских анализа гвожђа и челика; испитивања без разарања; механичка испитивања метала; експлозиви за цивилну употребу; рударство; нафтно рударство; и металургија праха.

У области **машинаства** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: машине алатке; заваривање и сродни поступци; покретне посуде под притиском; дизалице; делови за причвршћивање (навоји, вијци и навртке); технички цртежи, толеранције и зупчаници; гасна инфраструктура, опрема за

природни течни нафтни гас; мерење протока флуида у затвореним цевоводима и мерење количине енергије; уређаји за грејање и грејна тела; индустријске арматуре; гасни апарати; котловска постројења; лифтови, покретне степенице и покретна газишта; опрема за примену сунчеве енергије; безбедност машина; хидрауличне машине и криогена техника; и механичке вибрације и удари.

У области **хемијских технологија** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: корозија и заштита материјала од корозије металним и другим неорганским превлакама; природни гас; текстил; текстилне машине и помоћни уређаји; еластичне, текстилне и ламинатне подне облоге; заштитна одећа и заштитна опрема; мазива и сродни производи; горива нафтног порекла; цеви, фитинзи и вентили од пластичних маса за транспорт флуида; кожа и обућа; гума и производи од гуме; целулоза, папир и картон; боје, лакови и сродне технологије и производи; и битумен и битуменска везива.

У области **грађевинарства** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: бетон, армирани бетон и преднапрегнути бетон; цемент и креч; природни камен и агрегати; гипс и производи од гипса; топлотна техника у грађевинарству; геотехника; управљање грађевинским објектима; географске информације; акустика у грађевинарству; зградарство и радови у грађевинарству; техничке мере заштите од пожара грађевинских конструкција и објеката; хидрометрија; елементи за зидање и покривање кровова; керамичке плочице; конзервација културног наслеђа; основе прорачуна конструкција, дејства на конструкције и сеизмички прорачун; пројектовање бетонских конструкција; челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алуминијумске конструкције; прорачун дрвених и зиданих конструкција; санитарна опрема; инжењерство отпадних вода; димњаци; материјали за путеве; и флексибилне траке за хидроизолацију.

У области **пољопривреде, прехранбене и дрвне индустрије и шумарства** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: системи менаџмента безбедношћу хране; семе и плодови уљарица, масти и уља биљног и животињског порекла и њихови споредни производи; жита, махуњаче и њихови производи; млеко и производи од млека; машине за прехранбу индустрију; анализа хране – хоризонталне методе; минерална ћубрива и побољшивачи земљишта; микробиологија и биотехнологија; дуван и производи од дувана и упаљачи; етарска уља; машине за обраду дрвета; зачини, чај, кафа и какао; сензорске анализе; чврста биогорива; трајност дрвета и производа на бази дрвета; плоче на бази дрвета; намештај; врата и прозора; обло дрво и резана грађа; и адхезиви.

У области **саобраћаја, возила и механизације** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: поштански саобраћај; друмска возила, трактори и машине за пољопривреду и шумарство; машине за земљање радове; мотори са унутрашњим сагоревањем; примене на железници; бродоградња и поморске конструкције; ваздухопловство; возила за унутрашњи транспорт; интелигентни транспортни системи; вертикална и хоризонтална сигнализација на путевима, и привремена путна опрема.

У области **безбедности, заштите и животне средине** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: системи менаџмента заштитом животне средине; друштвена безбедност; опрема за спорт и рекреацију; безбедност дечијих играчака и производа за малу децу; стоматологија; медицинска средства; средства за заштиту органа за дисање; спречавање и заштита од експлозија у просторима са потенцијално експлозивним атмосферама; оптика и фотоника; заштита од пожара; амбалажа; карактеризација отпада; квалитет ваздуха; квалитет воде; квалитет земљишта; козметика; заштита од буке; пластичне масе; заштитни шлемови; управљање отпадом; медицинска средства за инвалидна и хендикепирана лица; медицинска средства за дијагностику *in vitro*; и нанотехнологије.

У области **општих стандарда** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у области величине, јединице и мерни инструменти; оцењивање усаглашености и менаџмент квалитетом; менаџмент енергијом.

У области **електроенергетике** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: парне турбине; проводници за надземне водове; основни принципи и принципи безбедности за интерфејс човек-машина; обележавања и идентификације; електричне инсталације на бродовима; електрични каблови; секундарне ћелије и батерије; електрична вуча; потационе електричне машине; елекролучно заваривање; електрични апарати за потенцијално експлозивне атмосфере; осигурачи; изолатори; одводници пренапона; катодне рендгенске цеви; жице за намотаје; светильке и сродна опрема; алармни системи; заштита од атмосферског пражњења; материјали за штампање плоче; релеји са ненормираном побудом; енергетска постројења изнад 1 kV; електричне инсталације ниског напона; електрични изолациони материјали; опрема за безбедност електростатичког фарбања и завршне обраде; детектори за гас; изолациони материјали у електротехници; високонапонске расклопне апаратуре и блокови; нисконапонске расклопне апаратуре; струје кратког споја; ветрогенератори.

У области **електронике и телекомуникација** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: структуре информација; документација и графички симболи; напон, струја и фреквенција; енергетска електроника; физичке величине и јединице; безбедност машина – електротехнички аспект; полупроводничке компоненте; електромеханички саставни делови за електронске уређаје; пиезоелектричне и диелектричне компоненте за контролу и селекцију фреквенција; сигурност функционисања; безбедност апата за домаћинство и сличних електричних апата; електромедицински нерадиолошки уређаји; електромедицински радиолошки уређаји; безбедност оптичког зрачења и ласерске опреме; оптички проводници, каблови, прибор и системи; испитивање опасности од пожара; услови околине, класификација и методе испитивања; уређаји са равним екранима; стандардизација околине за електричне и електронске производе и системе.

У области **информационих технологија** планира се израда нацрта и дефинитивних текстова нацрта стандарда у следећим ужим областима: кондензатори и отпорници за електричну опрему; мерење и управљање индустриским процесима; електромагнетна компатибилност; електромагнетска поља у људском окружењу; електронски системи за куће и зграде; електротехнички аспекти телекомуникационе опреме; софтверски и системски инжењеринг; картице и лична идентификација; потрошачка опрема за забаву и информисање и одговарајући подсистеми; електроакустика; нуклеарна инструментација; управљање и комуникација у индустриским процесима; радио сметње; захтеви за безбедност електричних уређаја и опреме за мерење; уређаји и системи за навигацију и радио-комуникације у поморству; аудио, видео и мултимедијални системи, уређаји и опрема; кабловске мреже за телевизијске сигнале, звучне сигнале и интерактивне процесе; мали енергетски трансформатори и пригушнице; информатика у здравству и медицини; телекомуникационе технологије; каблови и проводници за телекомуникације.

Табела 2.1 – Преглед броја стандарда и сродних докумената по областима стандардизације (организационим јединицама Института) и методама доношења, који се први пут уносе у план

Ред. бр.	Области	Број стандарда и сродних докумената		УКУПНО
		Метода pp (српски језик)	Методе ps и pr (енглески језик)	
А. СЕКТОР ЗА ОПШТЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ				
1.	Рударство и металургија	40	53	93
2.	Машинство	22	139	161
3.	Хемијске технологије	25	100	125
4.	Грађевинарство	51	116	167
5.	Возила, саобраћај и механизација	8	106	114
6.	Пољопривреда, прехрамбена и дрвна индустрија и шумарство	20	73	93
7.	Безбедност, заштита и животна средина	25	210	235
8.	Општи стандарди	11	4	15
УКУПНО А:		202	801	1003
Б. СЕКТОР ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКУ СТАНДАРДИЗАЦИЈУ				
9.	Електроенергетика	29	141	170
10.	Електроника и телекомуникације	14	276	290
11.	Информационе технологије	10	151	161
УКУПНО Б:		53	538	621
УКУПНО А+Б:		255	1369	1624
Скраћенице:				
pr – метода превођења (српски стандард или сродни документ на српском језику, који представља превод европског или међународног стандарда);				
pr – метода прештампавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који представља препродукцију европског или међународног стандарда);				
ps – метода проглашавања (српски стандард или сродни документ на енглеском језику, који је настао проглашавањем европског или међународног документа за српски).				
Напомена: Изворни српски стандарди и сродни документи обухваћени су методом pp.				

За производе који су усаглашени са захтевима *хармонизованих европских стандарда* претпоставља се да су усаглашени са основним захтевима европских директива „новог приступа“ као и директива које се заснивају на „новом приступу“ и зато се такви производи могу слободно стављати у промет на јединственом тржишту ЕУ. Планом доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину планирано је доношење 441 српског стандарда којима се преузимају хармонизовани европски стандарди, чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност са основним захтевима 24 европске директиве (видети колону 5 у табели 2.2).

Табела 2.2 – План доношења српских стандарда у 2015. години, којима се преузимају хармонизовани европски стандарди чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност са основним захтевима европских директиве „новог приступа“ и других европских директива

Ред. бр.	Назив европске директиве	Скраћеница за назив директиве	Број стандарда који су донети до 31. 8. 2014. године	Број стандарда који ће бити донети у 2015. години
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	Директива за радио и телекомуникациону терминалну опрему (1999/5/EC)	RTTED	333	23
2.	Директива за жичаре за превоз особа (2000/9/EC)		27	12

Ред. бр.	Назив европске директиве	Скраћеница за назив директиве	Број стандарда који су донети до 31. 8. 2014. године	Број стандарда који ће бити донети у 2015. години
3.	Директива за интероперабилност трансевропске конвенционалне железнице (2001/16/EC)	COHRAIL	57	3
4.	Директива за општу безбедност производа (2001/95/EC)	GPSD	82	6
5.	Директива о означавању енергетске ефикасности пећница за домаћинство (2002/40/EC)	ELOV	3	0
6.	Директива за пловила за рекреацију (2003/44/EC)	RCD	60	2
7.	Директива за електромагнетску компатибилност (2004/108/EC)	EMC	326	27
8.	Директива за мерне инструменте (2004/22/EC)	MID	27	1
9.	Директива за минималне захтеве за заштиту здравља и безбедности радника од ризика излагања (2004/40/EC)	EMF	5	0
10.	Директива за машине (2006/42/EC)	MD	802	72
11.	Директива за електричне уређаје ниског напона (2006/95/EC)	LVD	1.165	77
12.	Директива за интероперабилност железнице у оквиру Заједнице (2008/57/EC)	RAIL	174	25
13.	Захтеви за екодизајн производа који користе енергију (2009/125/EC)	ERP	65	14
14.	Директива о акустичком загађењу ваздуха које емитују апарати за домаћинство (86/594/EEC)	HOISA	10	2
15.	Директива за једноставне посуде под притиском (87/404/EEC)	SPVD	24	0
16.	Директива за безбедност играчака (88/378/EEC)	TOYS	11	0
17.	Уредба за грађевинске производе (89/106/EEC)	CPR	455	75
18.	Директива за електромагнетску компатибилност (89/336/EEC)	EMC2	6	0
19.	Директива за личну заштитну опрему (89/686/EEC)	PPE	315	16
20.	Директива за активна имплантабилна медицинска средства (90/385/EEC)	AIMD	51	3
21.	Директива за апарате који сагоревају гасовита горива (90/396/EEC)	GAD	97	0
22.	Директива за нове вреловодне котлове са ложиштем за течна и гасовита горива (захтеви за ефикасност) (92/42/EEC)	HWB	9	1
23.	Директива о експлозивима за цивилну употребу (93/15/EEC)	CIVEX	59	0
24.	Директива за усаглашавање поступака за јавне набавке предузећа која послују у секторима (93/38/EEC)		261	4
25.	Директива за општа медицинска средства (93/42/EEC)	MDD	319	48
26.	Директива о амбалажи и амбалажном отпаду (94/62/EC)	PPWD	23	0
27.	Директива за опрему и заштитне системе за употребу у потенцијално експлозивној атмосфери (94/9/EC)	ATEX	110	6
28.	Директива о означавању енергетске ефикасности за машине за сушење рубља са бубњем, за домаћинство (95/13/EC)	ELTD	1	0
29.	Директива за лифтове (95/16/EC)	LD	16	2
30.	Директива за интероперабилност трансевропске „high speed“ мреже (96/48/EC)	HSR	85	1
31.	Директива о означавању енергетске ефикасности комбинованих машина за прање и сушење рубља за домаћинство (96/60/EC)	ELWD	2	1
32.	Директива за опрему под притиском (97/23/EC)	PED	271	17
33.	Директива о означавању енергетске ефикасности сијалица за домаћинство (98/11/EC)	ELLA	1	0
34.	Директива за ин витро дијагностичка медицинска средства (98/79/EC)	IVD	43	3
УКУПНО:				5.295
				441

Потенцијални разлози за неостваривање плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину су:

- недовољно учешће српских стручњака који имају времена и волje да добровољним радом у комисијама за стандарде допринесу доношењу српских стандарда и сродних докумената, као и њиховој хармонизацији са међународним и европским;
- незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављање примедби и предлога у вези са нацртима српских стандарда и сродних докумената који се стављају на јавну расправу;
- недовољно придавање значаја раду чланова комисија за стандарде у организацијама које су их делегирале, што резултује нередовним долажењем чланова на састанке комисија;
- евентуални одлазак једног броја секретара комисија за стандарде (самосталних саветника у Институту) у пензију, код другог послодавца, на дуже боловање или због евентуалног отпуштања, односно принудног смањења броја запослених;
- могућа одступања од утврђене динамике развоја и објављивања европских стандарда и сродних докумената, односно њиховог преузимања као српских стандарда и сродних докумената, јер је већи број комисија за стандарде своје годишње планове засновао на преузимању европских стандарда и сродних докумената који су у време израде и доношења тих појединачних планова, као и овог плана, били у фази дефинитивног текста нацрта, уз претпоставку да ће бити објављени до краја 2014. или у првим месецима 2015. године.

Детаљан преглед стандарда и сродних докумената по областима стандардизације, методама преузимања и динамици доношења и објављивања у 2015. години дат је у Прилогу 2.1 овог програма рада.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 2: Преиспитивање и одржавање српских стандарда и сродних докумената

Сви српски стандарди и сродни документи (слично европским и међународним), морају да се редовно преиспитују и одржавају (ажурирају), да би се обезбедила њихова актуелност и релевантност, односно спречила њихова застарелост. Из тог разлога комисије за стандарде дужне су да сваки објављени српски стандард и сродни документ из своје надлежности преиспитају бар једном на сваких пет година, рачунајући од дана њиховог објављивања, односно претходног преиспитивања. У истом временском интервалу приспituју се и европски и међународни стандарди (изузев међународних стандарда које објављује IEC). Наравно, сваки стандард може и мора бити ванредно преиспитан и, у зависности од потребе, ажуриран, кадгод је то неопходно у току његовог века примене.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 3: Тумачење српских стандарда и сродних докумената

Тумачење српских стандарда и сродних докумената је једна од редовних активности које Институт обавља, како на захтев корисника стандарда, тако и на захтев органа државне управе и правосудних органа. Потреба за тумачењем српских стандарда може да произађе, на пример, из контекста судског поступка, када настане спор у вези са извршавањем обавеза из уговора две уговорне стране или када се српски стандард користи за доказивање да је производ, процес или услуга задовољавајућег квалитета.

Комисије за стандарде су стална радна тела у Институту којима се може упутити било који захтев у вези са објављеним српским стандардима за које је она одговорна. Сваки захтев који Институт прими у том смислу, доставља се на разматрање надлежној комисији за стандарде.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 4: Израда годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину

У складу са Одлуком о изменама и допунама оснивачког акта Института, сваке године скупштина Института доноси годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената за наредну годину, и то на предлог управног одбора Института. Основе за израду тог плана доносе стручни савети.

Предлог годишњег плана доношења српских стандарда и сродних докумената који је усвојио Управни одбор, као и план који је донела Скупштина, сукцесивно се објављују на Интернет-презентацији Института. Поред тога, као национална организација за стандардизацију која је добровољно изјавила да примењује Кодекс добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда, Институт ће у току 2015. године, као и сваке године, морати да годишњи план доношења српских стандарда и сродних докумената за наредну годину достави заједничком информационом центру ISO-а и IEC-а у Женеви, европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC Бриселу, као и Европској комисији у Бриселу. Тиме Институт доказује да добровољно извршава своју обавезу која проистиче из поменутог кодекса.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 5: Израда каталога српских стандарда и сродних докумената за 2015. годину

Каталог српских стандарда и сродних докумената је основно библиографско средство за услугивање корисника и купаца публикација Института и његов развој и одржавање обављају се у оквиру Одељења за развој и одржавање информационог система. Каталог се издаје искључиво на компакт-дисковима, чиме се трошкови значајно смањују. Израђује се на годишњем нивоу, односно закључно са подацима о српским стандардима и сродним документима објављеним у децембру месецу године за коју се каталог издаје и садржи основне библиографске податке о поменутим документима (стандардима који су стављени ван снаге, односно замењени објављивањем одређеног српског стандарда, комисијама за стандарде које су доносиоци српских стандарда и сродних докумената, вези са одговарајућим међународним, односно европским стандардом итд.). Електронско издање каталога се бесплатно доставља члановима Института, продаје купцима у нашој земљи, а један број примерака се доставља другим организацијама за стандардизацију са којима Институт већ низ година на овај начин размењује публикације.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 6: Издавање посебних публикација

Институт ће у 2015. години наставити добру праксу издавања посебних тематских збирки стандарда из појединих области за које се процени да постоји интересовање стручне јавности. Такође, с обзиром на оријентацију Института да се ангажује на популарисању стандарда и стандардизације, планирано је и издавање промотивних брошура и промотивног материјала који би се користио на семинарима које Институт организује.

Уколико ресурсе за реализацију ове активности не може да обезбеди сам, Институт ће настојати да поједине издавачке пројекте оствари у сарадњи са другим институцијама и организацијама у зависности од процене остваривања заједничког интереса.

У том смислу, у 2015. години планира се објављивање:

- извештаја о раду Института за 2014. годину у форми модерно дизајниране брошуре, која би се користила у промотивне сврхе, односно за представљање Института широком кругу корисника;
- информативних брошура за популатаризацију стандардизације уопште и стандарда из појединих области;
- речника стандардизованих термина из појединих области стандардизације.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 7: Ревизија базе библиографских података о српским стандардима и сродним документима

Од увођења новог информационог система Института, успостављеног у оквиру реализације пројекта „*Техничка помоћ кључним институцијама и телима у областима стандардизације, акредитације, метрологије и оцењивања усаглашености у Србији*”, који је реализован у периоду 2008-2010, сви подаци из базе библиографских података о српским стандардима и сродним документима, која је најважнији информатички ресурс Института и, уопште, српске националне стандардизације, пречишћени су и инкорпорирани у нови систем. У 2015. години наставиће се са редовним одржавањем и проверавањем нових података.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 8: Издавање службеног гласила Института

Пошто је рад Института јаван, информације о његовом раду и резултатима рада доступни су јавности путем службених гласила и Интернет-презентације Института.

На основу Закона о стандардизацији, Институт има обавезу да у свом службеном гласилу објављује обавештења о покретању поступка за доношење српских стандарда и сродних докумената, о њиховом стављању на јавну расправу, као и обавештења о њиховом објављивању, односно повлачењу. Институт на својој интернет презентацији једном месечно (последњег дана у месецу) објављује информатор „*ИСС информације*” који садржи информације у вези са објављеним српским стандардима и сродним документима, повученим и замењеним српским стандардима и сродним документима, нацртима докумената који се стављају на јавну расправу, покретањем поступка преиспитивања српских стандарда и сродних докумената, оснивањем комисија за стандарде и сличне информације, а од 2013. Године садржи и информације о нацртима на јавној расправи и објављеним стандардима међународних и европских организација за стандардизацију.

Такође, планира се покретање тзв. електронских вести Института које ће садржавати текстове посвећене најновијим догађајима у области стандардизације на националном, међународном и европском нивоу. У почетку ће гласило излазити тромесечно, а крајњи циљ је месечно објављивање.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 9: Развој и одржавање базе стандардизованих термина

Институт је у 2005. години започео развој базе стандардизованих термина. Уз унос нових термина, као и уз контролисање и исправљање већ унетих термина и дефиниција уведено у 2014. години, на дан 30. септембра 2014. године у бази се налази 11.800 енглеских и српских термина (укључујући припадајуће дефиниције и друге податке) који се примењују у објављеним српским стандардима и сродним документима.

У 2015. години планира се завршетак уношења термина из српских стандарда који су објављени у претходном периоду, као и објављивање посебних речника стандардизованих термина из појединачних области стандардизације.

У 2014. години основана је комисија за стандарде из области терминологије и других језичких ресурса, што ће допринети да се у рад на комплетирању и одржавању базе стандардизованих термина укључе и признати језички стручњаци ван Института, који ће својим ангажовањем допринети квалитету садржаја базе.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 10: Међународна сарадња у области стандардизације

Програм међународне сарадње Института за 2015. годину заснива се првенствено на статутарним обавезама и редовним активностима у вези са чланством у међународним и европским организацијама за стандардизацију, које обухватају:

- извршавање редовних обавеза пуноправног члана ISO-а: гласање о нацртима међународних стандарда и другим радним документима; контакте са Централним секретаријатом ISO-а у Женеви и секретаријатима техничких комитета и поткомитета који се налазе у појединим земљама чланицама ISO-а; праћење и примену докумената Савета ISO-а и Одбора за управљање техничким пословима; припреме за учешће у раду Генералне скупштине ISO-а, као и комитета DEVCO и CASCO; координацију сарадње са техничким комитетима и друге послове;
- извршавање редовних обавеза пуноправног члана IEC-а: гласање о нацртима међународних стандарда и другим радним документима; контакте с Централним бироом IEC-а у Женеви; праћење и примену статутарних докумената Савета IEC-а, Одбора за менаџмент стандардизацијом и Одбора за менаџмент сертификацијом; припреме за учешће у раду Генералног заседања IEC-а и друге послове;
- послове у вези са чланством у CEN-у, нарочито имајући у виду интензивно преузимање европских стандарда и сродних докумената у српски систем стандардизације (редовно уношење података о преузетим европским стандардима и сродним документима који су објављени као српски стандарди и сродни документи, у базу CEN-а; достављање референтних примерака преузетих европских стандарда и сродних докумената Менаџмент-центру CEN-а и CENELEC-а (CCMC) у Бриселу); праћење статутарних и других докумената; припреме за учешће на заседању Генералне скупштине CEN-а; контакте са CCMC-ом и друге послове;
- послове у вези са чланством у CENELEC-у, нарочито имајући у виду интензивно преузимање европских стандарда и сродних докумената у области електротехнике у српски систем стандардизације (редовно уношење података о преузетим европским стандардима и сродним документима који су објављени као српски стандарди и сродни документи, у базу CENELEC-а, достављање референтних примерака преузетих европских стандарда и сродних докумената Менаџмент-центру CEN-а и CENELEC-а (CCMC) у Бриселу); праћење статутарних и других докумената; припреме за учешће на заседању Генералне скупштине CENELEC-а; контакте са CCMC-ом и друге послове;
- извршавање редовних обавеза националне организације за стандарде у ETSI-ју, дефинисаних Меморандумом о разумевању који су потписали Институт и ETSI: поштовање начела мировања, организовање јавне дискусије у нашој земљи о сваком новом ETSI стандарду, када је то потребно; утврђивање националног става за гласање и/или достављање примедаба на ETSI стандарде према утврђеној процедури; и преузимање хармонизованих стандарда које је објавио ETSI.

Претходне активности обухватају и сталну кореспонденцију са поменутим међународним и европским организацијама, са појединим националним организацијама за стандардизацију, са секретаријатима техничких комитета и поткомитета, као и са секретаријатима и радним телима других међународних и регионалних организација.

Послови међународне сарадње се једним делом реализују самостално у Одељењу за међународну сарадњу и европске интеграције (посебној организацијији јединици Института), а делом се реализују кроз тимски рад са представницима других организационих јединица Института. Послови који ће бити реализовани кроз тимски рад у Институту односиће се на активности у вези са:

- учешћем представника Института у радним групама Економске комисије за Европу при Уједињеним нацијама (UN/ECE/TRADE/WP.6);
- учешћем представника Института у међународној шеми за међусобно признавање исправа о оцењивању усаглашености електротехничких уређаја са стандардима IEC-а (у шеми IEC66/CB);
- сарадњом с Америчким друштвом за испитивање и материјале (ASTM).

Поред тога, Институт ће у 2015. години сарађивати на билатералној основи са националним организацијама за стандардизацију земаља Западног Балкана, као и са националним организацијама поједињих земаља са којима је претходних година потписао споразуме о билатералној сарадњи. Закључивање тих споразума било је повезано са радом мешовитих комисија/комитета за трговинску и економску сарадњу, који су предвиђени међународним споразумима о слободној трговини и сл.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 11: Сарадња са органима државне управе у вези са процесима приступања Републике Србије СТО и ЕУ, као и обавезама које произлазе из чланства у CEFTA

У 2015. године Институт ће интензивно сарађивати са Министарством економије и другим министарствима, као и са Канцеларијом за европске интеграције у вези са:

- доношењем Закона о изменама и допунама Закона о стандардизацији, којим ће се, уз ревизију Уредбе о поступку пријављивања и начину информисања који се односи на техничке прописе, оцењивање усаглашености и стандарде („Службени гласник РС”, бр. 45/2010), до краја 2015. године извршити потпуна имплементација Уредбе 1025/2012 Европског парламента и Савета;
- припремањем потребних извештаја, информација и других материјала за састанке Преговарачке групе 1 – Слободан проток робе, у вези са приступањем Републике Србије ЕУ;
- припремањем потребних извештаја, информација и других материјала у вези са чланством Републике Србије у CEFTA; и
- припремањем потребних материјала за преговоре о приступању СТО, у делу који се односи на Споразум СТО о техничким препрекама у трговини;
- учешћем у програмима техничке помоћи које ће финансирати ЕУ, уколико се Институт определи да у њима учествује са пројектима у вези са стандардизацијом;
- IPA пројектима и другим сличним пројектима.

У зависности од потреба и позива надлежних органа државне управе, представници Института учествоваће и у другим активностима.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 12: Учешће представника Института на заседањима управних и других тела европских и међународних организација за стандардизацију

Институт ће одржавати статус пуноправног члана у међународним организацијама за стандардизацију (ISO и IEC) и статус придруженог члана у европским организацијама за стандардизацију (CEN и CENELEC), и активно ће учествовати у креирању и спровођењу њихових политика и стратегија. У том циљу, у 2015. години представници Института ће учествовати на заседањима следећих тела тих организација:

- на 38. заседању Генералне скупштине Међународне организације за стандардизацију (ISO/GA) и на 49. заседању Комитета за земље у развоју (ISO/DEVCO), која ће бити одржана од 16. до 18. септембра 2015. године у Сеулу (Република Кореја);
- на заседањима Савета Међународне електротехничке комисије (IEC/CB), Одбора за менаџмент стандардизације (IEC/SMB), Одбора за оцењивање усаглашености (IEC/CAB), Форума председника националних комитете и Форума секретара националних комитете, која ће бити одржана у оквиру 79. Генералног заседања IEC-а, од 12. до 16. октобра 2015. године у Минску (Белорусија);
- на заседању управног комитета Међународне шеме за сертификацију производа према захтевима IEC стандарда (шеме IEC60068-CB), које ће бити одржано 3. и 4. јуна 2015. године у Дубају (Уједињени Арапски Емирати).
- на заседањима генералних скупштина европских организација CEN и CENELEC, која ће бити одржана од 3. до 5. јуна 2015. године у Риги (Летонија);

– на заседању Генералне скупштине Европског института за телекомуникационе стандарде (ETSI) и пратећем састанку националних организација за стандарде у оквиру те европске организације, који ће бити одржани од 17. до 18. новембра 2015. године у Софији Антиполис (Француска).

Учешће на свим поменутим заседањима представља статутарну обавезу Института као формалног члана у поменутим међународним и европским организацијама, у име Републике Србије.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 13: Учешће представника Института и српских стручњака у раду техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију

У оквиру својих редовних активности, у 2015. години Институт ће координисати учешће српских стручњака у предлагању, изради, утврђивању, преиспитивању и одржавању међународних стандарда и сродних докумената, као и на заседањима техничких радних тела међународних организација за стандардизацију ISO и IEC и њиховог заједничког техничког комитета за информациону технологију ISO/IEC JTC 1, као и у европским организацијама за стандардизацију CEN и CENELEC.¹³

На основу права које проистиче из садашњег статуса Института у CEN-у, планирано је да у 2015. години један представник Института учествује на заседању техничког комитета CEN/TC 292 (Карakterизација отпада), који у последње три године организује пленарна заседања у сарадњи са техничким комитетом CEN/TC 345 (Карakterизација земљишта), а које се планира да буде одржано у некој од европских земаља.¹³

Такође, на основу права које проистиче из садашњег статуса Института у CEN-у, планирано је да у 2015. години један представник Института учествује на заседању техничког комитета CEN/TC 114 (Безбедност машина) које ће бити одржано 22. и 23. септембра 2015. године у Копенхагену (Данска).

Слично претходном, на основу права које Институт има као придржени члан CENELEC-а, планирано је да у 2015. години један представник Института учествује на заседању техничког комитета CLC/TC 64 (Електричне инсталације и заштита од електричног удара), које ће бити одржано од 21. до 23. априла 2015. године у Копенхагену (Данска), као и да један представник Института учествује на заседању техничког комитета CLC/TC 31 (Електрични уређаји за експлозивне атмосфере) које ће бити одржано у некој од европских земаља, а место и датум ће бити накнадно одређени.

Ове активности су изузетно значајне за Институт јер ће, учествујући у њима, представници Института стицати неопходно искуство у раду европских техничких радних тела за стандардизацију, што представља један од формалних услова за касније пуноправно чланство Института у европским организацијама за стандардизацију, као и остваривање законом утврђене обавезе Института да у тим организацијама представља и заступа интересе Републике Србије у вези са стандардизацијом.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 14: Промоција примене стандарда и сродних докумената

Ради остваривања законом дефинисане делатности промовисања примене српских стандарда, Институт је 2011. године, када је започео са организовањем обука (семинари, курсеви, радионице), као основни циљ поставио промоцију стандарда и стандардизације, односно подизање нивоа знања из одређених области стандардизације и олакшавање примене стандарда. Оцене задовољства корисника до сада одржаним обукама, као и остварени финансијски резултати, показали су да пружање едукативних услуга представља значајан потенцијал Института.

¹³ У моменту израде овог програма рада овај податак није био доступан, с обзиром на то да се заседање, на којем се доноси поменута одлука, одржава од 21. до 23. октобра 2014. године у Берлину (Немачка).

План семинара и радионица за 2015. годину дат је у прилогу 2.2 овог програма рада. У 2015. години наставиће се са већ успостављеном концепцијом одржавања обука. Полазећи од ресурса којима Институт располаже, организоваће се четири врсте обуке: из области за које постоји интересовање широке групе корисника (системи менаџмента – ознака А у плану), из области које су обухваћене новим националним законодавством и за чију примену је неопходно познавање захтева српских стандарда (техничка регулатива и српски стандарди – ознака Б у плану), затим из специфичних ужих области стандардизације за које се претпоставља да могу изазвати интересовање одређених циљних група (ознака Г у плану), и на крају, бесплатне обуке намењене председницима и члановима комисија за стандарде и сродне документе, којих у Институту има скоро две стотине (ознака В у плану). При томе, треба имати у виду и да су током године могућа одступање од годишњег плана семинара и радионица из разних разлога (нпр. због немогућности ангажовања планираних предавача у предвиђеном термину, потребе да се реагује на захтеве корисника за одржавање семинара или радионице о теми која је актуелнија од планиране у одређеном термину, недовољна заинтересованост и одзив корисника на понуђене обуке, итд.).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 15: Редовни правни послови у области стандардизације

У оквиру редовних правних послова у области стандардизације припремаће се акти о доношењу и повлачењу (престанку важења) српских стандарда и сродних докумената који се објављују у „Службеном гласнику Републике Србије”; припремаће се уговори о сарадњи са организацијама за стандардизацију других земаља; вршиће се правна редакција изворних српских стандарда и сродних докумената, тј. стандарда којима се не преузимају међународни или европски стандарди; на захтев странака, припремаће се тумачења стандарда и сродних докумената; припремаће се мишљења о законима и другим прописима која од Института захтевају органи државне управе; учествоваће се у изради правних аката по позиву органа државне управе, а обављаће се и други правни послови.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 16: Продаја стандарда и сродних докумената

Институт продаје српске стандарде, сродне документе и друге публикације. Поред тога, на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, Институт продаје:

- међународне стандарде и сродне документе (ISO, IEC и ISO/IEC);
- британске стандарде и сродне документе (BS);
- немачке стандарде и сродне документе (DIN);
- руске стандарде и сродне документе (ГОСТ Р);
- међудржавне стандарде и сродне документе (ГОСТ) који важе на територији свих држава чланица Заједнице Независних Држава;
- стандарде и сродне документе Европског института за телекомуникационе стандарде (ETSI); и
- стандарде и сродне документе Америчког друштва за испитивање и материјале (ASTM).

У вези с тим, Институт има обавезу да међународне и националне организације са којима је закључио уговоре, на свака три месеца, извештава о броју продатих стандарда, као и да им уплати уговорени износ накнаде за ауторска права за све продате стандарде у претходном тромесечју, уз право задржавања уговорене провизије.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 17: Пружање и продаја информација о стандардима

Информациони центар Института обухвата стандардотеку, читаоницу и Контактну тачку за нотификацију и пружање информација у вези са српским стандардима, у складу са

захтевима европских директива 98/34/ЕС и 98/48/ЕС, захтевима Споразума СТО о техничким препрекама трговини и захтевима споразума CEFTA.

Информациони центар бесплатно пружа одговоре на питања у вези са: делатношћу, публикацијама и услугама Института; српским, европским и међународним стандардима; националним стандардима поједињих земаља; техничким законодавством ЕУ, тј. директивама и другим документима са којима су у вези српски стандарди и сродни документи.

Међутим, када се од Информационог центра захтева већи број информација у вези са одређеном тематиком, као и претраживање и достављање података из разних извора (каталога, база података итд.), што подразумева много дуже ангажовање запослених, такве и сличне једнократне услуге Информациони центар наплаћује по посебној тарифи, а на основу стварно утрошено времена за припрему одговора. Такође, корисници услуга Института могу на полугодишњем и годишњем нивоу, у виду претплате, да добију информације о стандардима и сродним документима из одређених области стандардизације за које су заинтересовани. Накнада за све врсте услуга регулисана је Одлуком о висини накнада за стандарде, сродне документе и друге публикације, као и о висини накнада за услуге које врши Институт за стандардизацију Србије у обављању послова у области стандардизације (укупљујући њене измене и допуне).

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 18: Учешће у изради техничких прописа и усклађивању домаћег техничког законодавства са техничким законодавством ЕУ

На основу члана 9. Закона о техничким захтевима за производе и оцењивању усаглашености производа с прописаним захтевима, као и члана 7. тачка 9) Закона о стандардизацији, Институт има обавезу да на захтев министарства које доноси технички пропис из своје надлежности достави обавештење да ли је у области коју треба уредити техничким прописом донесен одговарајући српски стандард и сродни документ или предстоји његово доношење, односно да ли постоји одговарајући европски или међународни стандард. Поменута обавештења Институт ће у облику званичних аката достављати на сваки примљени захтев министарства и других органа државне управе.

Независно од поменутог, у 2015. години Институт ће за потребе органа државне управе (министарства, органа у саставу министарства и посебних организација) припремати и редовно ажурирати спискове српских стандарда којима су преузети хармонизовани европски стандарди, чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност производа са основним захтевима правилника којима се у правни систем наше земље транспонују европске директиве „новог приступа” за поједине врсте производа.

У 2015. години Институт ће активно сарађивати са министарствима у циљу израде и доношења техничких прописа, залажући се при томе да се што пре заврши усаглашавање техничког законодавства Републике Србије са техничким законодавством ЕУ. У том контексту, у 2015. години представници Института учествоваће у раду 10 подгрупа Стручне групе за припрему и преговоре о приступању Србије ЕУ, коју је образовала Влада, и то у: Подгрупи за кретање роба, Подгрупи за информационо друштво и медије, Подгрупи за пољопривреду и рурални развој, Подгрупи за безбедност хране, ветеринарска и фитосанитарна питања, Подгрупи за рибарство, Подгрупи за саобраћај, Подгрупи за енергетику, Подгрупи за трансевропске мреже, Подгрупи за животну средину и Подгрупи за заштиту потрошача и заштиту здравља. Поред тога, један представник Института ће, на основу Закона о тржишном надзору, учествовати у телу за координацију тржишног надзора, односно у Одбору за безбедност производа.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 19: Службено обавештавање о стандардима у складу са захтевима релевантних докумената СТО и ЕУ, као и на основу споразума CEFTA

На основу Уредбе о поступку пријављивања и начину информисања који се односе на техничке прописе, оцењивање усаглашености и стандарде („Службени гласник РС”, бр. 45/2010), чија се ревизија са циљем усклађивања са Уредбом о стандардизацији 1025/2012 Европског парламента и Савета предвиђа за 2015. годину, Институт, као информативни центар за стандарде, има обавезу да одговара на захтеве потписника међународних споразума и других заинтересованих страна и обезбеђује документе у вези са стандардима који су донети или предложени за доношење у Републици Србији, у складу са Кодексом добре праксе за припрему, доношење и примену стандарда.

По пријему Републике Србије у чланство СТО Информациони центар Института ће имати и формалну обавезу да обавља функцију контактне тачке¹⁴ у складу са релевантним одредбама Споразума СТО о техничким препрекама трговини. Поред тога, на основу обавеза које проистичу из чланства у европским организацијама за стандардизацију, Информациони центар Института има обавезу да обавља и функцију контактне тачке за нотификацију и пружање информација у вези са српским стандардима, у складу са захтевима европских директива 98/34/ЕС и 98/48/ЕС.

Обавезу пријављивања националних стандарда Институт је преuzeо и на основу споразума CEFTA, и те обавезе ће наставити да испуњава и у 2015. години.

У 2015. години, Информациони центар ће наставити да обавештава домаћу јавност о документима која су нотификовале земље чланице ЕУ (информације о томе објављују се на Интернет-презентацији Института), као и да европским организацијама за стандардизацију редовно доставља информације о изворним српским стандардима планираним за доношење у следећој години.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 20: Одржавање базе електронских верзија српских стандарда и сродних докумената

Сваки српски стандард и сродни документ може бити испоручен као штампана публикација и у електронској форми: као текстуалне PDF датотеке (енгл. *text PDF files*) које су претраживе (важи за стандарде и сродне документе који су објављени 2000. године и касније) и као сликовне PDF датотеке (енгл. *image PDF files*), које нису претраживе (јер су добијене скенирањем штампаних верзија стандарда и сродних докумената који су објављени 2000. године и касније). С обзиром на то да су досадашња искуства показала доминантност продаје стандарда и сродних докумената у електронској форми, у 2015. години Институт ће наставити процес одржавања и унапређења базе комплетних текстова српских стандарда и сродних докумената, која Институту обезбеђује централизован приступ електронским публикацијама, што омогућава бољи надзор над њима и отклања, односно значајно смањује ризик од злоупотребе.

Поред наведеног, у 2015. години Институт ће и даље радити на имплементирању најпогодније методе заштите свих електронских публикација које продаје (како својих тако и туђих), којом би требало да се значајно повећа степен њихове сигурности и заштите од неовлашћеног умножавања и дистрибуције. Обавезу да предузима мере заштите српских стандарда и сродних докумената Институт има према Закону о стандардизацији, у којем је наведено да ауторско право на српском стандарду и сродном документу припада Институту, у складу са законом којим се уређују ауторска и сродна права. С друге стране, као члан међународних и европских организација за стандардизацију, Институт има експлицитну статутарну обавезу да на својој територији штити права интелектуалне својине тих организација, тј. да предузима потребне мере како би се та права заштитила што боље.

¹⁴ У контексту европских директива 98/34/ЕС и 98/48/ЕС користи се енглески термин *Contact Point*, а у контексту Споразума СТО о техничким препрекама трговини – енглески термин *Enquiry Point*.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 21: Одржавање Интернет-презентације Института

Имајући у виду интерес корисника Интернет-презентације Института, за 2015. годину планира се даље осавремењавање њеног изгледа, као и унапређење њених информативних садржаја. Биће уведене нове рубрике прилагођене потребама различитих заинтересованих страна (образовним институцијама, корисницима стандарда за системе менаџмента итд.), којима ће се истаки значај стандарда и стандардизације и користи од примене стандарда. Затим, предвиђено је унапређење садржаја који се постављају на друштвене мреже (Facebook, Twitter итд.). Такође, за 2015. годину планира се увођење електронског плаћања помоћу платних картица и преузимање плаћених докумената директно преко Интернет-презентације Института.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 22: Одржавање референтних збирки међународних, европских и српских стандарда и сродних докумената

Стандардотека Информационог центра Института располаже комплетним, уређеним збиркама српских стандарда (SRPS), међународних стандарда (ISO, IEC, ISO/IEC) и свих европских стандарда (EN). Комплетне збирке међународних и европских стандарда доступне су у електронском облику, тј. на компакт-дисковима или из система за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима, а збирка српских стандарда и сродних докумената доступна је такође у електронском облику. Све поменуте збирке ће бити редовно одржаване (ажуриране) у 2015. години.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 23: Одржавање архивске збирке српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у техничким прописима

Институт ће за потребе органа државне управе одржавати архивску збирку повучених српских стандарда и сродних докумената на које се врши позивање у законима, техничким прописима и другим правним актима. Поменути стандарди и сродни документи морају бити доступни за потребе надзора на тржишту и евентуалне судске спорове.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 24: Обучавање стручњака који учествују (или који желе да учествују) у активностима националне и/или међународне и европске стандардизације

Институт планира да у 2015. години настави са осмишљавањем и одржавањем семинара, курсева и радионица за заинтересоване стручњаке, пре свега, из индустрије, органа државне управе, тела за оцењивање усаглашености и других ентитета, на којима би они стицали посебна знања у вези са стандардима, стандардизацијом и сродним активностима, односно на којима би се обучавали за ефективан и ефикасан рад у комисијама за доношење стандарда и сродних докумената.

Програмом ових семинара, курсева и радионица ће бити обухваћена знања и вештине у вези са процедурима и правилима српске, европске и међународне стандардизације и сродних активности, а нарочито ће бити промовисан значај и додата вредност учешћа српских стручњака у доношењу српских, европских и међународних стандарда и сродних докумената.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 25: Одржавање базе података о комисијама за стандарде и њиховим члановима

У оквиру система за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима, Институт поседује податке о комисијама за стандарде и њиховим члановима која се мора редовно ажурирати са оснивањем сваке нове, односно реорганизацијом или распуштањем сваке постојеће комисије. У 2015. години планирају се даљи развој и надградња ове базе са циљем да се њоме обухвате и подаци о раду комисија за стандарде (датумима одржаних седница, присутошти чланова на седницама и сл.), што би требало да

надлежним органима Института омогући једноставнији, свеобухватнији и тачнији увид у активности и динамику рада бројних комисија за стандарде.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 26: Пружање посебних услуга на основу уговора

Уколико буде било потребно, у зависности од интересовања и потреба министарства, привредних субјеката и других ентитета, Институт ће пружати и услуге у вези са стандардима и стандардизацијом које нису наведене у овом програму рада. Обављање тих услуга биће регулисано непосредним уговорима између Института и корисника услуга.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 27: Развој и одржавање информационог система Института

Информациони систем Института састоји се од локалне рачунарске мреже (LAN), системских и апликативних софтвера и информатичких ресурса (систем за управљање подацима о српским стандардима и сродним документима). За развој и одржавање овог система задужена је посебна организациона јединица Института, Одељење за развој и одржавање информационог система.

У 2015. години планирају се следећи послови и задаци:

- а) Текуће одржавање локалне рачунарске мреже и припадајућег хардвера и софтвера

Одељење за развој и одржавање информационог система ће уз помоћ спољних сарадника одржавати локалну рачунарску мрежу, системски софтвер, интегритет система и опрему Института која је наведена у табели 2.3.

Табела 2.3: Рачунарска, штампарско-репрографска и комуникациона опрема Института

Редни број	Врста опреме	Број комада
1.	Десктоп рачунар	69
2.	Лаптоп рачунар	31
3.	Штампач	19
4.	Упс	16
5.	Мрежни штампач	11
6.	Сервер	10
7.	Свич	8
8.	Проектора	6
9.	Рутер	6
10.	Штампач у боји	6
11.	Копир апарат	3
12.	Екстерни диск	2
13.	Рек	2
14.	Колор-штампач CD принтер	1

Поред тога, ово одељење ће пружати помоћ корисницима при употреби хардвера и софтвера, у роковима предвиђеним усвојеним процедурама израђиваће резервне копије софтвера и докумената и бринути о сигурности и што већој расположивости информационог система.

- б) Одржавање и развој апликативних софтвера

Одељење за развој и одржавање информационог система ће за потребе доношења стандарда и сродних докумената, као и за потребе других активности које Институт обавља, одржавати апликације које Институт користи и у њима ће, према потреби, вршити измену или надградњу. Истовремено, уколико буде новонабављених софтвера, учествоваће у њиховом имплементирању и обуци крајњих корисника.

в) Интернет-презентација Института

У 2015. години планира се унапређење Интернет-презентације Института у погледу осавремењавања изгледа и функција, као и у погледу садржаја који се постављају. Такође, биће обезбеђена техничка подршка за развој постојећих и увођење нових функција презентације.

г) Управљање подацима и документима

У 2015. години ће се за потребе доношења стандарда и сродних докумената обављати: унос података о објављеним стандардима и сродним документима у систем, контрола података о нацртима и дефинитивним текстовима нацрта стандарда и сродних докумената, израда извештаја о праћењу реализације плана доношења стандарда и сродних докумената, продаји стандарда, комисијама за стандарде и сродне документе и њиховим члановима итд.

д) Продаја стандарда преко Интернета

Одељење за развој и одржавање информационог система ће, заједно са спољном подршком, учествовати у реализацији решења за унапређење продаје стандарда преко Интернета, тј. увођење електронског плаћања помоћу платних картица (VISA, MasterCard и сл.) и електронског преузимања („даунлоудовања“) плаћених публикација.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 28: Остали послови у вези са стандардима и стандардизацијом

Поред наведених редовних активности, у 2015. години Институт ће обављати низ других задатака, као што су: израда анализа и студија које се односе на националну, европску и међународну стандардизацију; припрему реферата, саопштења и других прилога за домаће и међународне стручне скупове; сарадња на ad hoc принципу са привредним субјектима, органима државне управе, инспекцијским органима, пословним и струковним удружењима, универзитетима, факултетима, научно-истраживачким институтима, привредним коморама и другим правним лицима у вези са доношењем и применом српских стандарда.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 29: Промоција користи од учлањења у Институт и повећање броја чланова Института

У току 2015. године Институт ће организовати више разних пропагандних акција у циљу информисања домаће јавности о предностима и користима од учлањења у Институт, са циљем да се на тај начин повећа број чланова и што већи број домаћих стручњака свих профила, из свих сегмената друштва, укључи у рад стручних савета, комисија за стандарде и других техничких радних тела у Институту.

РЕДОВНА АКТИВНОСТ 30: Одржавање, преиспитивање и побољшавање интегрисаног система менаџмента

У 2015. години Институт ће морати да врши интерне провере интегрисаног система менаџмента квалитетом (према стандарду SRPS ISO 9001:2008) и безбедношћу информација (према стандарду SRPS ISO/IEC 27001:2011), да га преиспитује и предузима корективне и превентивне мере у циљу отклањања откривених неусаглашености и побољшања, као и да га припреми за надзорну проверу од стране сертификационог тела, која ће бити одржана у фебруару 2015. године.

2.3 ВАНРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

ВАНРЕДНА АКТИВНОСТ 1: Организација ISO радионице за стручњаке из области система менаџмента безбедношћу информација (ISO/IEC 27001-27005) у Србији

У складу са *Акционим планом ISO-а за земље у развоју 2011-2015*, Институт ће у 2015. години, у сарадњи са ISO-ом, организовати радионицу за домаће експерте из области система менаџмента безбедношћу информација (ISO/IEC 27001). Судећи по интересовању за сличне радионице у претходним годинама, очекује се одличан одзив српских експерата.

ПРИЛОЗИ I

ПРИЛОГ 2.1

ПРЕГЛЕД СТАНДАРДА И СРОДНИХ ДОКУМЕНТА ПО ОБЛАСТИМА СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ И МЕТОДАМА ПРЕУЗИМАЊА И ДИНАМИЦИ ДОНОШЕЊА И ОБЈАВЉИВАЊА У 2015. ГОДИНИ

Бр. обн.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стапнадарде, односно у же области стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
					Метода пр (српски језик)	Методе пр и пр (енглески језик)	УКУПНО
A.1 Рударство и металургија							
1.		B033		Багротранспортни материјали	0	1	1
2.		B082		Рударство	8	8	16
3.		B321		Експлозиви за цивилну употребу	21	0	21
4.		C017-1		Методе хемијске анализе твожња и челика	7	2	9
5.		C017-2		Челик	0	16	16
6.		C025		Сиво, темперовано и нодуларно ливено гвожђе	0	4	4
7.		C026		Бакар и легуре бакра	5	4	9
8.		C119		Металургија праха	0	2	2
9.		C135		Испитивање без разарања	1	7	8
10.		C164		Механичка испитивања метала	0	9	9
Рударство и металургија укупно:					42	53	95
A.2 Машинство							
11.		M002		Делови за причвршћивање (навоји, вијци и кавртке)	9	10	19
12.		M010		Технички пртежи, толеранције и зупчаници	3	9	12
13.		M030		Мерење протока флуида у затвореним цевоводима и мерење количине енергије	0	2	2
14.		M039		Машине алатке	0	2	2
15.		M044		Заваривање и сродни поступци	6	9	15
16.		M049		Гасни апарати	0	18	18
17.		M057		Когловска постројена	0	6	6

Бр. ред. бр. обн.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно узе област стандардизације	Број стандарда и сродних докумената		
				Метода РР (српски језик)	Методе РР и пр (енглески језик)	УКУПНО
18.		M058	Покретне посуде под притиском	0	5	5
19.		M096	Дизалице	1	17	18
20.		M108	Механичке вибрације и удари	1	8	9
21.		M115	Хидрауличне машине и криогена техника	4	11	15
22.		M153	Индустријске арматуре	0	4	4
23.		M178	Лифтоти, покретне степенице и покретна газлија	0	2	2
24.		M180	Сунчева енергија	0	1	1
25.		M199	Безбедност машине	1	3	4
26.		M234	Гасна инфраструктура, опрема за природни и течни нафтни гас	1	20	21
27.		M295	Уређаји за грејање и грејна тела	1	12	13
Машинство укупно:				27	139	166
A.3 Хемијске технологије						
28.		B028-1	Мазива и сродни производи	1	1	2
29.		B028-2	Горива нафтног порекла	3	11	14
30.		B336	Битумен и битуменска везива	0	9	9
31.		C107	Корозија и заштита материјала от корозије металним и другим неорганским превлакама	1	10	11
32.		F038	Текстил	11	14	25
33.		F072	Текстилне машине и помоћни уређаји	0	7	7
34.		F094	Заштитна одећа и заштитна опрема	3	6	9
35.		F219	Еластичне, текстилне и ламинатне подне облоге	0	5	5
36.		G045	Гума и производи од гуме	4	12	16
37.		G120	Кокса и обућа	0	2	2
38.		G138	Цеви, фитинзи и вентили од пластичних маса за транспорт флуида	1	4	5
39.		H006	Целулоза, папир и картон	3	0	3

Бр. Ред. бр. обл.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандардарде	Назив комисије за стандардизације односно узе област	Број стандарда и сродних докумената		
				Метода РР (српски језик)	Метода РР и РГ (енглески језик)	УКУННО
40.		H035	Боје, лакови и сродне технологије и производи	0	19	19
41.		H193	Природни гас	4	3	7
Хемијске технологије узучину:				31	103	134
A.4 Грађевинарство						
42.		I211	Географске информације	0	4	4
43.		U043	Акустика у грађевинарству	0	9	9
44.		U059	Зградарство и радови у грађевинарству	0	2	2
45.		U071	Бетон, армирани бетон и преднацретнути бетон	1	6	7
46.		U074	Цемент и креч	1	2	3
47.		U092	Техничке мере заштите од пожара грађевинских конструкција и објеката	0	12	12
48.		U113	Хидрометрија	0	6	6
49.		U125	Елементи за зидана и покривана крова	4	6	10
50.		U152	Гипс и производи од гипса	0	3	3
51.		U163	Топлотна техника у грађевинарству	4	15	19
52.		U163-е	Санитарна опрема	3	5	8
53.		U165	Инжењерство отпадних вода	6	18	24
54.		U166	Димњаци	0	4	4
55.		U182	Геотехника	2	4	6
56.		U189	Керамичке плочице	4	0	4
57.		U205	Управљање грађевинским објектима	0	1	1
58.		U227	Материјали за путеве	0	6	6
59.		U246	Природни камен и агрегати	4	4	8
60.		U250-1,8	Основе прорачуну конструкција, дејства на конструкције и сеизмички прорачун	17	1	18
61.		U250-2	Пројектовање бетонских конструкција	2	0	2

Бр. Ред. бр. обн.	Организациона јединица, односно област стандартизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандардизације	Број стапарада и сродних докумената		
				Метода РР (српски језик)	Методе РР и пр (енглески језик)	УКУПНО
62.		U250-3,4,9	Челичне конструкције, спрегнуте конструкције од челика и бетона и алюминијумске конструкције	0	3	3
63.		U250-5,6	Прорачун дрвених и зиданих конструкција	5	3	8
64.		U254	Флексабилне траке за хидроизолацију	0	4	4
65.		U346	Конзервација културног наслеђа	5	4	9
Инђевинарство укупно:				58	122	180
A5 Саобраћај, возила и мешовитина:						
66.		A331	Поштански саобраћај	3	3	6
67.		M022	Друмска возила	0	15	15
68.		M023	Трактори и машине за пољопривреду и шумарство	1	3	4
69.		M070	Мотори са унутрашњим сагоревањем	0	13	13
70.		M127	Машине за земљане радове	0	10	10
71.		P256	Примене на железници	0	19	19
72.		R188	Бродоградња и поморске конструкције	0	7	7
73.		S020	Ваздухопловство	0	46	46
74.		Z110	Возила за унутрашњи транспорт	2	0	2
75.		Z169	Светлост и осветљење	4	3	7
76.		Z204	Интелигентни транспортни системи	0	1	1
77.		Z226-2,3,11	Вертикална и хоризонтална сигнализација на путевима, привремена путна опрема	3	1	4
Саобраћај, возила и мешовитина укупно:				13	121	134
A6 Правоприменије, јавни објекти и инфраструктура:						
78.		B238	Чврста биологрива	0	12	12
79.		D038	Трајност дрвета и производа на бази дрвета	0	5	5
80.		D089	Плоче на бази дрвета	10	3	13

Бр. рд. обл.	Организациона јединица, односно област стандартизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандарде, односно у же области стандартизације	Број стандарда и сродних докумената		
				Метода РР (српски језик)	Метода РР и РГ (енглески језик)	УКУПНО
81.		D136	Намештај	0	2	2
82.		D162	Врара и прозори	0	4	4
83.		D218	Обло дрво и резана грађа	0	1	1
84.		E034-12	Сензорске анализе	2	0	2
85.		E034-17	Системи мониторинга безбедности хране	1	2	3
86.		E034-2,11	Семе и плодови уљарина, масти и уља биљног и животинског порекла и нивохи споредни производи	2	3	5
87.		E034-4	Жита, мањулчане и њихови производи	4	5	9
88.		E034-5	Млечко и производи од млека	1	12	13
89.		E034-7,8,15	Зачини, чај, кафа и какао	3	1	4
90.		E034-9	Микробиологија и биотехнологија	5	5	10
91.		E126	Дуван, производи од дувана и уља вачи	1	3	4
92.		E153	Машине за прерадбену индустрију	0	9	9
93.		E275	Анализа хране - Хоризонталне методе	0	7	7
94.		H054	Еттарска уља	4	1	5
95.		H061-11	Алхезиви	0	8	8
96.		H134	Минерална ђубрива и побољшавачи земљишта	2	0	2
97.		M039-4	Машине за обраду дрвета	0	1	1
Популарна и прерадбена индустрија укупно:				35	84	119
A.7 Геодезија, мапирања и живопис средине						
98.		A207	Системи мониторинга заштитом животне средине	5	0	5
99.		A223	Друштвена безбедност	1	2	3
100.		D083	Опрема за спорт и рекреацију	3	15	18

Бр. ред. бр. обл.	Организациона јединица, относно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Назив комисије за стандардизације	Број стандарда и стандардизација		
				Метода РР (српски језик)	Метода РР и пр (енглески језик)	УКУПНО
101.		G061	Пластичне масе	1	32	33
102.		H146	Квалитет ваздуха	0	11	11
103.		H147	Квалитет воде	2	31	33
104.		H173	Медицинска средства за инвалидна и хендикапирана лица	0	3	3
105.		H190	Квалитет земљишта	3	7	10
106.		H217	Козметика	0	6	6
107.		Z021	Заштита од пожара	3	15	18
108.		Z043	Заштита од буке	1	4	5
109.		Z052	Безбедност дечјих играчака и производа за малу дету	3	10	13
110.		Z076	Трансфузијска, инфузијска и инъекцијска опрема	3	29	32
111.		Z079	Средства за заштиту органа за дисање	0	1	1
112.		Z106	Стоматологија	2	11	13
113.		Z158	Заштитни шлемови	0	3	3
114.		Z172	Оптика и фотоника	1	11	12
115.		Z183	Управљање отпадом	0	1	1
116.		Z212	Медицинска средства за дијагностику <i>in vitro</i>	3	0	3
117.		Z229	Нанотехнологије	1	0	1
118.		Z261-5	Амбалажа	0	9	9
119.		Z292	Каррактеризација отпада	0	10	10
120.		Z305	Спремавање и заштита од експлозија у просторима са потенцијално експлозивним атмосферама	0	3	3
Безбедност, заштита и животна средина укупно:				32	214	246
A.8 Очири стаптири, терминологија, биотехногасарство и архинистика						
121.		A012	Величине јединице и мерни инструменти	4	0	4
122.		A037	Терминологија	1	0	1

Бр. обл.	Ред. бр.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Нарив комисије за стандарде, односно узе области стандардизације	Број стандарда и сродних документа	
					Метода РР (српски језик)	Методе РР и РГ (енглески језик)
	123.		A242	Управљање енергијом	1	5
	124.		CASCO	Оцењивање усаглашености	9	0
Општи стандарди узутио:					15	5
УКУПНО ЗА ОПШТЕ ОБЛАСТИ СТАНДАРДИЗАЦИЈЕ:					253	841
Б.1 Одјелови за електротехнику					15	20
	125.		N002	Обртне електричне машине	0	1
	126.		N009	Електрична опрема и системи на железници	0	14
	127.		N011	Надземни водови	1	3
	128.		N014	Енергетски трансформатори	0	12
	129.		N015	Изолациони материјали у електротехници	3	0
	130.		N017АЦ	Високонапонска постројења	0	5
	131.		N020	Електрични каблови	3	12
	132.		N021	Чепљеје и батерије	0	5
	133.		N023	Електроинсталациони прибор	10	13
	134.		N026	Електролучно заваривање	1	2
	135.		N031	Електрични уређаји потенцијално експлозивним атмосферама	1	12
	136.		N032	Осигурачи	0	2
	137.		N033	Енергетски кондензатори	0	3
	138.		N034	Сијалице и приружена опрема	0	29
	139.		N040	Електронске компоненте	0	15
	140.		N044	Безбедност машина - електротехнички аспекти	0	2
	141.		N048	Електромеханички саставни делови и механичке конструкције за електропоскове уређаје	0	1
	142.		N064	Електричне инсталације	8	1
	143.		N069	Електрична друмска возила и електрични индустриски транспорт	0	1

Бр. ред. бр. обл.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Нарив комисије за стандардарде, односно узе областни стандартизације	Број стандарда и сродних докумената		
				Метода РР (српски језик)	Методе РР и пр (енглески језик)	УКУПНО
144.		N078	Рад под напоном	0	3	3
145.		N079	Алармни системи	0	2	2
146.		N081	Заштита од атмосферског прањња	4	0	4
147.		N082	Соларни фотонапојски енергетски системи	0	10	10
148.		N085	Опрема за мерење електричних и електромагнетских величина	0	4	4
149.		N089	Испитивање опасности од пожара	0	2	2
150.		N094	Електромеханички и електрични мерни релеји и заштитна опрема	0	3	3
Одељење за електронику и телекомуникације				31	157	188
Б.2 Одељење за електронику и телекомуникације						
151.		N003	Структура информација, документације и графичких симбала	1	4	5
152.		N013	Општи аспекти за снабдевање електричном енергијом, мерење електричне енергије и управљање оптерећењем	0	15	15
153.		N022	Енергетска електроника и полупроводничке компоненте	0	19	19
154.		N025	Физичке величине и јединице	3	0	3
155.		N061	Безбедност апарата за домаћинство и сличних електричних апаратова	1	67	68
156.		N086	Комуникациони проводници, каблови, компоненте, прибор, уређаји и системи	1	81	82
157.		N100	Аудио, видео и мултимедијални системи, уређаји и опрема	4	27	31
158.		NETSI	Телекомуникационе технологије	7	64	71
Одељење за електронику и телекомуникације укупно:				17	277	294
Б.3 Одељење за информационе технологије						
159.		I1/07	Софтверски инжењерији, примена ИТ у образовању и Интернет	2	22	24
160.		I1/31	Аутоматска идентификације и обухватање података и електронска размена полагача	0	10	10
161.		I2/15	Информатика у здравству	0	6	6
162.		I2/24	Идентификација, картице, финансијске услуге и технике безбедности у ИТ	1	6	7

Бр. Ред. бр. обн.	Организациона јединица, односно област стандардизације	Ознака комисије за стандарде	Нацив комисије за стандарде, односно узе област стандардизације	Број стандарда и сродних докумената											
				Метода РР (српски језик)			Метода РР и пр (енглески језик)			УКУПНО					
163.		N045	НукLEARна инструментација	0	0	0	0	0	0	4	4	4	4	4	4
164.		N051	Феритни материјали и суперпроводност	0	0	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5
165.		N057	Управљање и комуникација у слектроенергетском систему	0	0	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5
166.		N062	Електромедицински уређаји	1	1	1	1	1	1	26	26	27	27	27	27
167.		N065	Мерење и управљање у индустриским процесима и међусобно повезивање ИТ уређаја	1	1	1	1	1	1	53	53	54	54	54	54
168.		N104	Условни околине, класификација и методе испитивања	0	0	0	0	0	0	5	5	5	5	5	5
169.		N210	Електромагнетска компатабилност	5	5	5	5	5	5	9	9	14	14	14	14
Опште за информационе технологије укупно:				10	10	10	10	10	10	151	151	161	161	161	161
УКУПНО ЗА ОБЛАСТИ ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ, ИНФОРМАЦИОНИХ ТЕХНОЛОГИЈА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА:				58	58	58	58	58	58	585	585	643	643	643	643
Укупно за ИСС:				311	311	311	311	311	311	1426	1426	1737	1737	1737	1737

Табела 2 – Преглед стандарда и сродних докумената по динамици доношења и објављивања (фазама израде и месецима)

Фаза израде	Број стандарда и сродних докумената по месецима												УКУПНО ср+ен
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Нацрт стандарда	2	246	248	261	214	192	39	81	163	86	12	8	1552
Дефинитивни текст нацрта	0	0	45	228	237	259	211	192	40	82	162	85	1541
Стандард	38	47	6	46	207	245	261	206	201	59	85	168	1569

ПРИЛОГ 2.2

ПЛАН СЕМИНАРА И РАДИОНИЦА ЗА 2015. ГОДИНУ

(НАПОМЕНА: Измене плана, по његовом доношењу, одобрава директор Института)

Ред. број	Ознака	Врста и назив скупа	Термин одржавања	Предавачи	Циљ и садржај скупа
1.	Б13	Семинар: Правилник о означавању обуће и српски стандарди	фебруар + новембар	1) Никола Мирковић, руководилац Групе за оценавање усаглашености у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 2) Јелена Иванчевић, саветник у Групи за оценавање усаглашености у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 3) Анђелина Зебић, дипл. хемичар, руководилац Одељења за хемијске технологије у ИСС	Детаљно упознавање са применом Правилника о означавању обуће. Семинар се састоји из два дела: први део се односи на тумачење Правилника и препоруке за његову примену, а други на списке стандарде који су са њим у вези.
2.	Б7	Семинар: Правилник о означавању и обележавању текстилних производа и списки стандарди	април	1) Никола Мирковић, руководилац Групе за оценавање усаглашености у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 2) Јелена Иванчевић, саветник у Групи за оценавање усаглашености у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 3) Анђелина Зебић, дипл. хемичар, руководилац Одељења за хемијске технологије у ИСС 4) Гордана Поповић, руководилац квалитета контролног тела „PROFI LAB“ Београд	Детаљно упознавање са применом Правилника о означавању и обележавању текстилних производа у пракси, као и са захтевима релевантних српских стандарда.
3.	А19	Семинар: Основе менаџмента континуитетом пословања према захтевима стандарда SRPS ISO 22301:2014	фебруар + септембар	1) Биљана Обрадовић, консултант за ИКТ и преворавач система менаџмента безбедношћу информација, Сопсерт 360 2) Др Зоран Кековић, редовни професор, Факултет за безбедност Универзитета у Београду, председник КС A223 (Друштвена безбедност)	Упознавање са основним појмовима система менаџмента континуитетом пословања (енгл. Business Continuity Management System, BCMS) и захтевима стандарда SRPS ISO 22301:2014.
4.	А18	Семинар: Ревизија ISO 14001:2004 – Презентација измена и тумачење нових захтева	фебруар + март	1) Бранислава Милованов, дипл. инж. техн., менаџер за обуке у STANDCERT д.о.о., председница КС A176 и KS CASCO, члан KS A207, проверавач QMS, EMS и OHSAS 2) Марина Донић, дипл. инж. техн., сам. саветник у Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС-у, секретар KS A207, проверавач QMS и EMS	Упознавање са транзиционим захтевима у усвојеном најрту ревидованог међународног стандарда, у вези са предласком са ISO 14001:2004 на ново издање, чије се објављивање очекује крајем 2015. године.

5.	A8 Семинар: SRPS ISO 14001 – Тумачење захтева стандарда и његова имплементација	<p>1) Бранислава Милованов, дипл. инж. технологије, менаџер за обуке у STANDCERT d.o.o., председница KS A176 и KS CASCO, члан KS A207 у ИСС-у, проверавач за QMS, EMS и OHSAS</p> <p>2) Марина Донић, дипл. инж. технологије, самостални саветник У Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС-у, секретар KS A207, проверавач за QMS и EMS</p>	<p>Упознавање са стандардом ISO 14001 кроз храћи теоријски увод, приказивање примера из праксе и вежбе. Семинар је концепцијан тако да се указује на измене у новој верзији стандарда, а фокусира се на оне делове, односно захтеве који се неће мењати у новом издању стандарда, чије је доношење у току.</p>
6.	A5 Семинар: Увод у систем менаџмента енергијом заснован на захтевима стандарда SRPS EN ISO 50001	<p>1) Mr Мирјана Мирковић-Горђевић, дипл. инж. технологије, руководилац Одјељења за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС, секретар KS A176 и KS CASCO, проверавач за QMS</p> <p>2) mr Драгана Петровић, дипл. инж., Victoria Consulting d.o.o., председник KS A242</p> <p>3) Војиславка Шагрић, Технолошко-металуршки факултет - Центар за чистту производњу Србије, члан KS A242</p> <p>4) Иван Поповић, стручни сарадник за систем менаџмента, SIQ Београд, члан KS A242</p>	<p>Упознавање са могућностима уштеда енергетичког (струја, вода, нафта, компримовани ваздух и др.) које се реализују без негативних утицаја на ефикасност и ефективност производње или услуге. На семинару ће бити представљени основни појмови и захтеви стандарда за систем менаџмента енергијом, као и користи које организација има од примене система управљања енергијом – смањење трошкава и утицаја на животну средину. Показаће се како организација следи системски приступ у постизању сталног побољшавања енергетских перформанси, укључујући енергетску ефикасност, коришћење и потрошњу енергије.</p>
7.	A4 Семинар: Основе менаџмента безбедношћи информација према захтевима стандарда SRPS ISO/IEC 27001	<p>1) Виолета Нешковић-Поповић, руководилац Сектора за информативно-издавачку делатност у ИСС-у, водећи проверавач QMS-а и ISMS-а</p> <p>2) Биљана Обрадовић, консултант за ИКТ и проверавач ISMS-а, Concept 360</p>	<p>Упознавање са основним појмовима и захтевима у вези са имплементацијом система менаџмента безбедношћи информација (ISMS) према стандарду ISO/IEC 27001:2013.</p>
8.	Б6 Семинар: Правилник о опреми и заштитним системима намененим за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама	<p>Март + октобар новембар</p>	<p>Упознавање са структуром и захтевима Правилника о опреми и заштитним системима намењеним за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама. Опрема и заштитни системи који су предвиђени за употребу у експлозивним окружењима морају бити усаглашени са АГЕХ директивом 94/9/EС. Правилник постаје обавезан од 1. 1. 2015. године тако да сва Ex опрема која се користи или ће бити произведена у Републици Србији мора бити усаглашена са захтевима Правилника.</p>
9.	Б2 Семинар: Опрема за личну заштиту:	<p>април</p>	<p>Упознавање са основним захтевима стандарда за заштитну одећу, заштитну обућу, опрему заличну заштиту од падова са висине, средства за заштиту органа за дисање, заштиту очију и слуша и заштитне шлемове. Испуњењем тих захтева стандарда остварује се претпоставка о усаглашености са</p>

				предмета акредитације у Акредитационом телу Србије 3) Ањелина Зебић, дипл. хемичар, руководилац Одељења за хемијске технологије у ИСС 4) Биљана Степановић, самостални саветник у Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС 5) Марина Донић, дипл. инж. технологије, самостални саветник у Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС	Правилником о безбедности личне заштитне опреме (Правилник о безбедности ЛЗО).
10.	Г1	Семинар: Безбедност дејачких игралишта – тумачење захтева серије стандарда SRPS EN 1176 и SRPS EN 1177, њихов значај и начини имплементације	април	1) Марко Стојчић, дипл. инж. архитектуре, ОАГ Архитектон д.о.о, Београд; члан KS D083 2) Марина Донић, дипл. инж. технологије, самостални саветник у Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС, проверавач QMS и EMS	Упознавање са основним захтевима стандарда SRPS EN 1176 и SRPS EN 1177 и најчешћим проблемима у њиховој примени. Семинар је конципиран тако да буде разумљив учесницима који нису детаљно упознати са стандардом, као и онима којима су потребна додатна објашњења. Предвиђено је и представљање нових искустава у овој области.
11.	Б5	Семинар: Правилник о безбедности лифтова (праменса прописа у пракси) – Обавезе привредних субјеката и власника лифтова	април	1) Никола Мирковић, руководилац Групе за оценјивање усаглашености у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 2) Миље Митровић, саветник у Групи за оценјивање усаглашености у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 3) Александар Стефановић, самостални саветник у Одељењу за машинство у ИСС	Упознавање са применом основних захтева Правилника о безбедности лифтова у пракси. Семинар је намењен инсталаторима лифтова и производачима безбедносних компонената, инвеститорима и одговорним извођачима радова у зградама и објектима, власницима, као и представницима слугуштина станара зграда и објеката у које су лифтови уградjeni, представницима стручних удruжења и комора и другим заинтересованим странама.
12.	Б12	Семинар: Преузета европска директива MD – Правилник и српски стандарди из области безбедности машина	април+ октобар	1) Сенка Тишић, саветник у Групи за техничке прописе Сектора за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 2) Зоран Бакић, руководилац Групе за техничке прописе у Сектору за инфраструктуру квалитета Министарства привреде 3) Ивана Топаловић, самостални саветник у Одељењу за машинство у ИСС 4) Марија Смиљанић, менџер предмета акредитације у Одељењу за акредитацију контролних и сертификационих тела у Акредитационом телу Србије	Детаљно информисање о примени Правилника о безбедности машина и српским стандардима који су подршка овом правилнику. На семинару се обраћају практични примери и указује на проблеме из праксе.

13.	A21	Радионице: Планирање континуитета послована организације – радионика са студијама слутаја	Март + октобар	Циљ радионице је да се полазницима разјасне основни концепти континуитета послована и помогне при планирању континуитета послована у својим организацијама. Предвиђен је кратак осврт на захтеве стандарда SRPS ISO 22301:2014, а затим објашњење методологије шанирања континуитета послована кроз неколико студија случаја из непосредног окружења и практичне задатке намењене за групни и појединачни рад учесника.
14.	A22	Семинар: Менаџмент ванредним ситуацијама (SRPS ISO 22320) – Примена Правилника о процени угрожености у ванредним ситуацијама	Мај	Циљ овог семинара јесте да се јавним и приватним организацијама које имају одговорност да учествују у одговору на инцидент укаже на могућност унапређења у управљању свим типовима ванредних ситуација (нпр. кризе, поремећаји, катастрофе) коришћењем смерница које даје SRPS ISO 22320. На семинару се обраћају минимални захтеви чијим испуњавањем се омогућава ангажовањем организацијама да функционишу.
15.	A23	Семинар: Менаџмент услугама у области информационих технологија – Примена стандарда ISO/IEC 20000-1 и ISO/IEC 20000-2	Март + Новембар	Упознавање са основним појмовима и захтевима серије стандарда ISO/IEC 20000, могућностима њихове примене у пракси (укупчујући користи и изазове које таква примена подразумева), као и упознавање са процесима ревизије и сертификације у вези са применом ове серије стандарда. Семинар садржи практичне примере и вежбе, који омогућавају приближавање материје учесницима.
16.	B1	Семинар: Основе међународне, европске и националне стандардизације	Мај + декембар	Упознавање са принципима и начином функционисања међународне стандардизације. Семинар је посебно значајан са аспекта пружања информација о обавезама и правима која прокистичу из чланства у европским организацијама за стандардизацију. Посебно се истичу користи које имају различите групе заинтересованих страна од укључења у процес стандардизације, односно од прикупљања раду комисија за стандарде и сродне документе. Семинар је бесплатан и намењен је председницима и члановима комисија за стандарде и сродне документе у ИСС.
17.	B4	Семинар: Преузета европска директива EMC – Правилник и српски стандарди (са демонстрацијом испитивања у лабораторији)	Мај	У првом делу семинара обрађује се примена Правилника о електромагнетској компатibilности и испуњавање захтева одговарајућих стандарда у погледу електромагнетске компатibilnosti производа који се стављају на тржиште, док се у другом делу врши демонстрација испитивања

			Министарства привреде 3) Саша Јорговановић, директор лабораторије за ЕМС испитивање (Изворски лабораторије д.о.о, Београд) 4) Ивана Марковић, лабораторијски инжењер, Изворски лабораторије д.о.о. Београд 5) Драган Вуксановић, руководилац Сектора за електротехничку стандардизацију у ИСС	Производла према захтевима стандарда, у реалним условима савремено опремљене лабораторије за ЕМС.
18.	G2	Семинар: Електромагнетска компатibilност (EMC): Веза са стандардима за радио-телефоничну и терминалну опрему (Р&ГТ) (са демонстрацијом испитивања у лабораторији)	1) Саша Јорговановић, директор лабораторије за ЕМС испитивање (Изворски лабораторије д.о.о, Београд) 2) Ивана Марковић, лабораторијски инжењер, Изворски лабораторије д.о.о. Београд 3) Марко Радић, лабораторијски инжењер, Изворски лабораторије д.о.о. Београд 4) Драган Вуксановић, руководилац Сектора за електротехничку стандардизацију у ИСС	Семинар је намењен производчима, увозницима и дистрибутерима радио и телекомуникационе опреме, као и производчима осталих електричних и електронских уређаја. Семинар је технички оријентисан, са детаљним обашњењима електромагнетских и радио-феномена кроз презентације и испитивања, али пружа и пуно корисних детаља о примени законске регулативе и сл. Постобну вредност семинара чине практичне демонстрације испитивања производа у реалним условима савремено опремљене лабораторије за ЕМС, и радио-мерења.
19.	A2a	Семинар: SRPS ISO 9001 – Примена система менажмента квалитетом у малим и средњим предузетима	1) Ксенија Стојичић, дипл. инж. технологије, водећи проверавач QMS-а, руководилац Одјељења за промоцију стандардизације и едукацију у ИСС 2) Јелена Угарак, мастер инж. организационих наука, представник руководства за интегрисани систем менажмента	Овај семинар намењен руководствима малих и средњих предузећа која су укључена у имплементацију, одржавање и стално побољшавање система менажмента квалитетом. Семинар укључује примере из праксе и вежбе које имају за циљ да учеснике оспособе за примену принципа система менажмента квалитетом и захтева стандарда SRPS ISO 9001: 2008, као и за коришћење препоручених техника и алата обезбеђења квалитета. С обзиром на измене стандарда које следе, на семинару се указује и на њих, али се рад фокусира на вежбе и примере оних делова који неће бити битно изменењи.
20.	A17	Семинар: Ревизија ISO 9001:2008 – Презентација измена и тумачење нових захтева	1) Бранислава Милованов, дипл. инж. технологије, менџер за обуке у STANDCERT d.o.o, председниша KS A176 и KS CASCO у ИСС; проверавач за QMS, EMS и OHSAS 2) mr Мирјана Мирковић-Ђорђевић, дипл. инж. технологије, руководилац Одјељења за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС, проверавач	Представљање и тумачење транзиционих захтева у усвојеном нацрту међународног стандарда у вези са пренаском на ново издање стандарда, чије се објављивање очекује током 2015. године.

21.	A20	Семинар: SRPS EN ISO 15189 – Систем менаджмента квалитетом у медицинским лабораторијама	јун + новембар	1) Др Драгана Поповић Илић, самостални саветник у Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС 2) Др Јасминка Марков, доктор стоматологије, Галеника А. Д., председница КС Z076	Овај семинар је првенствено намењен медицинским лабораторијама са циљем да им помогне у успостављању и развоју система менаджмента квалитетом, као и у процени комплетностија својих запослених. Биће презентован захтеви стандарда, практични примери, као и препоруке и објашњења у вези са акредитацијом према захтевима овог стандарда.
22.	A24	Семинар: Превенција приговора и поступање са њима – Практична примена серије стандарда SRPS ISO 10001, SRPS ISO 10002 и SRPS ISO 10003	мај + новембар	1) mr Мирјана Мирковић-Ђорђевић, дипл. инж. технологије, руководилац Одељења за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС, проверавач за QMS 2) dr Ивана Мијатовић, доцент, ФОН, члан КС II/07	Семинар са обиљем вежби и практичних примера којима се пружа помоћ свим типовима услужних и производних организације да побољшају активности превенције и поступања са приговорима. Семинар се заснива на поставкама серије стандарда SRPS ISO 10001, SRPS ISO 10002 и SRPS ISO 10003.
23.	B10	Семинар: Примена Правилника за судове под притиском и српски стандарди	септембар + децембар	1) Алекса Вишњић, руководилац Одељења за машиностројство у ИСС 2) dr Александар Петровић, ванредни професор Машинског факултета Универзитета у Београду, члан комисија КС M286 и М057	Упознавање са европском регулативом о опреми под притиском, разликама у односу на домаће законодавство, структуром директиве PED, захтевима за испитивање и контролисање опреме, обимом и садржајем документације за опрему под притиском, као и са захтевима за оспособљавање учесника за састављање и тумачење документације како прикупљени опреме израђене према новим европским стандардима, тако и у току њене експлоатације, ремонта и испитивања.
24.	A3	Семинар: SRPS ISO 26000 – Интегрисање и примена друштвене одговорности у организацији	октобар + новембар	1) mr Ивана Бајовић, дипл.инж., Ауто-клистер Србија 2) mr Душан Стокић, дипл. инж., секретар Одбора за заштиту животне средине и одрживи развој у Привредној комори Србије 3) mr Младен Ђурић, асистент , ФОН – Катедра за управљање квалитетом 4) Биљана Степановић, сам. саветник у Одељењу за безбедност, заштиту и животну средину у ИСС	Упознавање са елементима међународног стандарда SRPS ISO 26000, тумачење кључних тема друштвене одговорности, препознавање и укључивање свих интересних страна организације, дефинисање тренутног стања организације у погледу друштвене одговорности, као и утврђивање релевантности и нивоа значаја кључних тема за организацију.
25.	G3	Семинар: SRPS EN ISO 9606-1 – Квалификационо испитивање заваривача за заваривање челика топљењем	јануар + септембар	1) Александар Стефановић, самостални саветник у Одељењу за машинство у ИСС 2) представник Друштва за унапређење заваривања, члан комисије КС М044 3) представник производне/услужне организације, члан комисије КС М044	Информисање о сврси и примени новог стандарда за квалификационо испитивање заваривача који обављају заваривање челика топљењем.

З ФИНАНСИЈСКИ ПЛАН ЗА 2015. ГОДИНУ

3.1 Основни подаци о Институту

Основни подаци који су значајни за пословање Института су, као што следи:

– матични број:	17740580
– регистарски број:	6015788789
– порески идентификациони број (ПИБ):	105801694
– број подрачуна код Управе за трезор:	840-927664-66 – за приходе из буџета 840-868668-29 – за сопствене приходе.

За финансирање рада Института у складу са Законом о стандардизацији и другим прописима, као и за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију у 2015. години, планирају се средства у укупном износу од 111.459.000 динара.

При сагледавању средстава која је потребно обезбедити из буџета Републике Србије, пошло се од претпоставке да ће се средства за финансирање послова у вези са доношењем српских стандарда и сродних докумената, као и других послова у вези са стандардима и стандардизацијом, тј. основне делатности Института, обезбедити из:

- буџета Републике Србије;
- прихода остварених продајом стандарда, сродних докумената и других публикација, организацијом семинара, као и пружањем информација.

Институт је, на основу остварених прихода и расхода у 2014. години и ранијим годинама, утврдио финансијски план за 2015. годину. У 2014. години, за финансирање рада Института, предвиђена су средства у укупном износу од 121.639.000 динара, и то: 82.180.000 динара из буџета Републике Србије, 38.810.000 динара сопствених прихода и 649.000 динара из нераспоређеног вишког прихода из ранијих година.

У односу на средства у 2014. години, за 2015. годину планирана су средства која су мања за 10.180.000 динара, тј. за око 8,4 % мања од планираних у претходној години. И поред чињенице да су средства за рад знатно смањена у односу на 2014. годину, Институт је у обавези да успостави одређени ниво техничке и информатичке опремљености како би био у могућности да у 2015. години оствари услове за приступање пуноправном членству у европским организацијама за стандардизацију. Стога је у 2015. години, неопходно обезбедити најмање 2.000.000 динара за набавку савремене информатичке и друге опреме.

Овим планом предвиђено је финансирање најнеопходнијих потреба Института у постојећим околностима, у мери која омогућава несметано извршавање законом утврђених надлежности, промоцију и развој стандардизације, заштиту права интелектуалне својине, а нарочито обавеза које Институт има на основу Националног програма интеграције Републике Србије у Европску унију (НПИ).

3.2 Приходи

Планирана средства у износу од 111.459.000 динара обезбедиће се на следећи начин:

- 73.709.000 динара из прихода из буџета Републике Србије, у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2015. годину;
- 37.101.000 динара из планираних сопствених прихода од продаје добара и услуга, укључујући чланарину коју плаћају чланови Института;
- 649.000 динара из нераспоређеног вишког прихода из ранијих година.

Структура планираних прихода и примања Института дата је у табели 5.1, која следи.

Табела 5.1 – Упоредни преглед структуре планираних прихода и примања Института у 2014. и 2015. години

Економска класификација	Назив	Износ по годинама (у динарима)		Индекс
		2014.	2015.	
742	Приход од продаје добара и услуга	38.810.000	37.101.000	96
742321 1	Чланарина коју плаћају чланови Института	4.000.000	4.000.000	100
742321 2	Приход од продаје српских стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружање услуга у вези са стандардима и стандардизацијом	28.110.000	26.401.000	94
742321 3	Приход од продаје међународних стандарда, сродних докумената и других публикација, као и националних стандарда и сродних докумената других земаља	3.000.000	3.000.000	100
742321 7	Бифе	300.000	300.000	100
742321 8	Приход од одржавања стручних семинара	3.000.000	3.000.000	100
822121	Примања од продаје залиха	400.000	400.000	100
791	Приход из буџета	82.180.000	73.709.000	89
321121	Нераспоређени вишак прихода и примања из ранијих година	649.000	649.000	100
	УКУПНО (742+791+321121):	121.639.000	111.459.000	91,6

Процењује се да ће сопствени приходи остварени активностима Института у 2015. години износити 37.101.000 динара и да ће бити остварени: наплатом чланарине од члanova Института, која представља допринос развоју стандардизације у Републици Србији; продајом стандарда, сродних докумената и других публикација, као и пружањем услуга у вези са стандардима и стандардизацијом; продајом међународних стандарда и сродних докумената, националних стандарда и сродних докумената других земаља, као и организацијом семинара, продајом збирки стандарда и спровођењем осталих Законом утврђених активности.

Поред тога, планира се преношење нераспоређеног вишака прихода из ранијих година у износу од 649.000 динара, који ће се превасходно користити за набавку материјала и опреме.

Институт има обавезу да на основу закључених уговора о коришћењу ауторских права, умножавању и дистрибуцији, око 50 % остварених прихода од продаје међународних стандарда и сродних докумената (ISO, IEC, ISO/IEC), као и националних стандарда других земаља (Немачке, Велике Британије, Руске Федерације, Америчког удружења за испитивање и материјале), конвертује у девизе и квартално плаћа организацијама чије је публикације продао у нашој земљи.

3.3 Расходи

У 2015. години планирају се расходи Института у укупном износу од 111.459.000 динара. Пословни простор, који је власништво Републике Србије, Институт користи без накнаде.

Упоредни преглед структуре планираних расхода по наменама дат је у табели 5.2, а упоредни преглед по изворима финансирања у табели 5.3:

Табела 5.2 – Упоредни преглед структуре планираних расхода Института у 2014. и 2015. години

Економска класификација	Намена	Износ по годинама (у динарима)		Индекс
		2014.	2015.	
1 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ				
411	Плате и додаци запослених	59.890.000	52.704.000	87
412	Социјални доприноси на терет последавца	10.740.000	9.434.000	87
УКУПНО (1):		70.630.000	62.138.000	87
2 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ОСТАЛИ				
414	Социјална давања запосленима	1.100.000	1.240.000	112
415	Накнаде трошкова за запослене	2.300.000	2.500.000	108
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	340.000	340.000	100
421	Стални трошкови	11.595.000	11.580.000	100
422	Трошкови путовања	2.300.000	2.300.000	100
423	Услуге по уговору	11.555.000	10.821.000	94
425	Текуће поправке и одржавање опреме	2.000.000	2.700.000	135
426	Материјал	3.580.000	3.640.000	101
462	Дотације међународним организацијама	11.000.000	12.000.000	110
482	Порези, обавезне таксе, казне и пенали	1.800.000	200.000	10
УКУПНО (2):		47.570.000	47.321.000	99
3 ОСНОВНА СРЕДСТВА				
512,000	Машине и опрема	3.439.000	2.000.000	58
УКУПНО (3):		3.439.000	2.000.000	58
УКУПНО (1+2+3):		121.639.000	111.459.000	91,6

Табела 5.3 – Структура средстава за финансирање расхода у 2015. години, по изворима финансирања

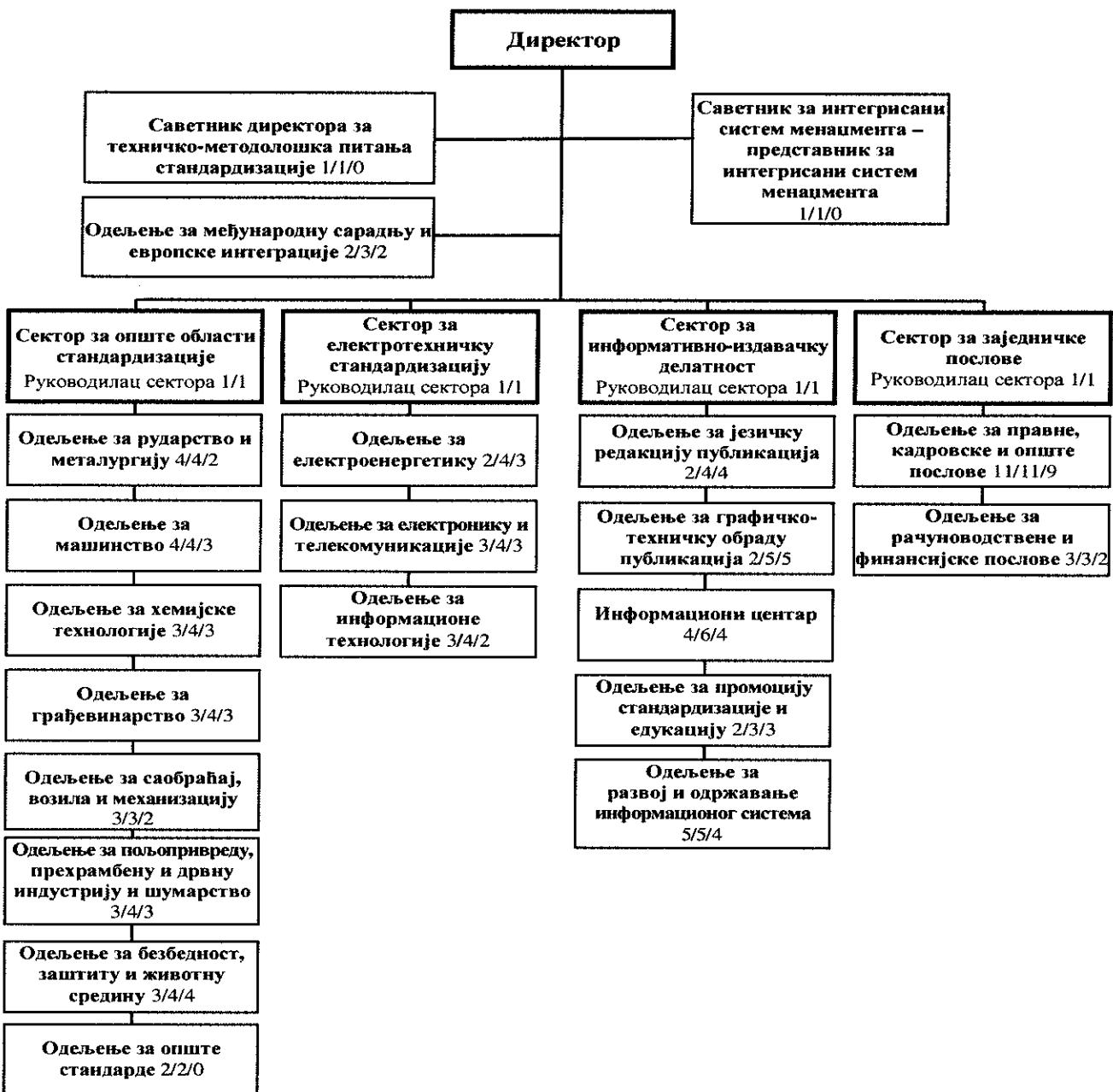
Економска класификација	Назив	Извори средстава за финансирање планираних расхода (у динарима)		
		Буџет Републике Србије	Сопствени приходи и пренета, а неутрошена средства	Укупно
1 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ				
411	Плате, додаци и накнаде запослених	52.614.000	90.000	52.704.000
412	Социјални доприноси на терет последавца	9.394.000	40.000	9.434.000
УКУПНО (1):		62.008.000	130.000	62.138.000
2 ТЕКУЋИ РАСХОДИ - ОСТАЛИ				
414	Социјална давања запосленима	0	1.240.000	1.240.000
415	Накнаде за запослене	0	2.500.000	2.500.000
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	0	340.000	340.000
421	Стални трошкови	0	11.580.000	11.580.000
422	Трошкови путовања	0	2.300.000	2.300.000
423	Услуге по уговору	0	10.821.000	10.821.000
425	Текуће поправке и одржавање опреме	0	2.700.000	2.700.000
426	Материјал	0	3.640.000	3.640.000
462	Дотације међународним организацијама	11.701.000	299.000	12.000.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	0	200.000	200.000
УКУПНО (2):		11.701.000	35.620.000	47.321.000
3 ОСНОВНА СРЕДСТВА				
512	Машине и опрема	0	2.000.000	2.000.000
УКУПНО (3):		0	2.000.000	2.000.000
УКУПНО (1+2+3):		73.709.000	37.750.000	111.459.000

3.3.1 Расходи за плате запослених

Средства за текуће расходе за плате и социјалне доприносе за запослене у 2015. години планирана су у укупном износу од 62.138.000 динара.

Услед повећаног обима обавеза Института у 2013. години, било је неопходно увећати број запослених са 64 на 66 и попунити упражњена радна места запослених који су отишли у пензију. Институт је у 2013. години, успео да радно ангажује 66 запослених, међутим, како је у Институту евидентан и дуготрајан проблем велике флаткутације и отежаног запошљавања, углавном дефицитарног кадра, као и услед ограничених средстава за зараде, током 2013. године дипломирани инжењер архитектуре – руководилац Одељења за грађевинарство, као и дипломирани инжењер електротехнике – приправник, напустили су Институт. Након тога, иако је предвиђено да Институт 2014. годину започне са 66 запослених, на почетку 2014. године било је укупно 64, а због доношења измена Закона о буџетском систему, није било могуће радно ангажовати нове извршиоце. Такође, у 2014. години Институт су напустила три извршиоца (дипломирани инжењер организационих наука, дипломирани машински инжењер и дипломирани инжењер шумарства) па је Институт у другој половини године имао 61 запосленог. Такође, у 2014. години су затражене потребне сагласности за попуњавање упражњених радних места, а Управни одбор је упутио предлог Влади за именовање новог директора за наредни петогодишњи мандатни период. Међутим, имајући у виду Упутство за припрему буџета, у 2015. години, према утврђеним лимитима, обезбеђена су средства за плате и социјалне доприносе за свега 61 запосленог, колико је Институт имао на крају 2014. године. Отворено је питање да ли ће наведени износ покрити потребна средства за зараде, имајући у виду да је маса средстава обрачуната према просечним зарадама, а зарада за директора је изнад просечне зараде у Институту. Иако у складу са законом, за запошљавање директора није потребно прибављати сагласност, истовремено треба имати у виду да расположива средства не дозвољавају исплату зарада за 62 запослена, па је приликом обрачуна средстава узето у обзир да ће једна запослена до краја 2014. године отићи у пензију. Иако се из године у годину знатно редукују средства за рад, скрећемо пажњу да Институт никада није пропорционално томе редуковао Програм рада ни план доношења стандарда, па то не чини ни у 2015. години, већ планира активности као да ће радити пуним капацитетом. У 2015. години, седам запослених стиче барем један услов за пензију. Нове измене закона који регулише област пензијског и инвалидског осигурања делом су неповољније од сада важећих па постоји велика вероватноћа да ће и ови запослени отићи у пензију, што ће изазвати изузетно велики проблем у погледу прибављања сагласности и ургентног попуњавања упражњених радних места ради одржавања континуитета пословања.

Овим програмом предвиђена су средства за зараде за свега 61 запосленог, укључујући и новог директора за чије запошљавање у складу са Законом, није потребно прибављати сагласност. Запослени у Институту распоређени су по организационим јединицама које су приказане у шеми на сл. 3.1, која следи.

Слика 3.1 – Организациона шема Института (приказан је број систематизованих радних места, укупан број извршилаца на свим радним местима и број попуњених радних места)

Основни подаци о кадровима приказани су у табелама 5.4, 5.5, 5.6, 5.7, 5.7.1 и 5.7.2. које следе.

Табела 5.4 – Квалификациона структура запослених (стање 31.09.2014. године)

Редни број	Стручна спрема	Број запослених
1.	Др (доктор наука)	0
2.	Мр (магистар)	3
3.	ВСС (висока стручна спрема)	40
4.	ВС (виша стручна спрема)	2
5.	ССС (средња стручна спрема)	16
УКУПНО		61

Табела 5.5 – Старосна структура запослених (стање 31.09.2014. године)

Редни број	Старост запослених	Број запослених
1	До 30 година	5
2	Од 31 до 40 година	11
3	Од 41 до 50 година	26
4	Од 51 до 60 година	13
5	Преко 60 година	5
УКУПНО		61
ПРОСЕЧНА СТАРОСТ: 47,4		

Табела 5.6 – Структура запослених по времену проведеном у радном односу (стање 31.09.2014. године)

Редни број	Време проведено у радном односу	Број запослених
1.	До 5 година	6
2.	Од 5 до 10 година	1
3.	Од 10 до 15 година	12
4.	Од 15 до 20 година	14
5.	Од 20 до 25 година	9
6.	Од 25 до 30 година	7
7.	Од 30 до 35 година	9
8.	Преко 35 година	3
УКУПНО		61

Табела 5.7 – Динамика пријема нових и одласка постојећих кадрова у 2014 и 2015. години

Месец	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014. ГОДИНА												
Стање на почетку месеца	64	64	64	64	63	63	62	61	61	61	61	61
Пријем нових кадрова	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одлазак кадрова	У редовну пензију	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-1
	Одлазак по другом основу	-	-	-1	-	-1	-1	-	-	-	-	-
Салдо (пријем – одлазак)	-	-	-	-1	-	-1	-1	-	-	-	-	-
Стање на крају месеца	64	64	64	63	63	62	61	61	61	61	61	61
2015. ГОДИНА												
Стање на почетку месеца	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61
Пријем нових кадрова	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одлазак кадрова	У редовну пензију	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Одлазак по другом основу	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Салдо (пријем – одлазак)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Стање на крају месеца	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61	61

На дан 30.09.2014. године у Институту је био запослен 61 извршилац, иако су програмом рада била превиђена 64 извршиоца. За ефективан и ефикасан рад у 2015. години оптимално је да у Институту буде запослено 65 извршилаца. У 2014. години троје запослених напустило је Институт због одласка код другог послодавца, а Институт је више пута тражио сагласност за попуњавање упражњених радних места. Такође, у априлу 2014. године, изабран је нови директор чије се именовање очекује. Сагласно важећим прописима, за именовање директора није потребно прибављати сагласност за ново запошљавање и додатно радно ангажовање. Међутим, актуелни директор је запослен у Институту на неодређено време, па ће након разрешења бити распоређен на друге задатке. Имајући у виду

да су према Упутству за припрему буџета, средства за рад определена изузетно рестриктивно, у Институту ће у 2015. години бити запослен укупно 61 запослени. Стога су у оквиру укупно предложених средстава за финансирање рада Института у 2015. години, текући расходи за плате планирани за 61 запосленог, и то за: 43 са високом школском спремом (ВСС), укључујући два са магистратуром; два са вишом школском спремом (ВШС) и 16 са средњом стручном спремом (ССС).

Обрачун и исплата зарада запосленима у Институту врши се применом заједничке основице коју утврђује Управни одбор и коефицијената који се разликују за систематизована радна места, а који су утврђени Правилником о критеријумима за утврђивање зараде, накнаде зараде и других примања запослених, у складу са оснивачким актом и Статутом Института.

Посматрано по појединим звањима, односно радним местима у Институту, просечне нето зараде (укључујући додатак за време проведено на раду) обрачунате за 2015. годину износе:

- око 80.000,00 динара, за руководиоце сектора (основних организационих јединица у Институту, којих има четири);
- око 64.000,00 динара, за руководиоце одељења (унутрашњих организационих јединица у Институту);
- око 51.000,00 динара, за самосталног саветника – водећег инжењера стандардизације;
- око 38.000,00 динара – за вишег стручног сарадника (ВШС);
- око 29.000,00 динара – за стручног сарадника (ССС);
- око 27.000,00 динара – за сарадника (ССС).

На основу уговора о раду који је закључен између Управног одбора и директора Института, номинална нето зарада директора износила је око 107.000,00 динара.

Планирана просечна **брuto зарада** по запосленом у 2014. години износи око 72.000 динара. Преглед броја запослених, потребне масе за зараде и просечне бруто зараде по месецима у 2015. години дат је у табели 2 у Прилогу 3.1 овог финансијског плана (видети стр. 66).

Почев од зараде за новембар 2014. године, престао је да се примењује Закон о умањењу нето прихода лица у јавном сектору („Службени гласник РС“ број 108/13) а примењује се Закон о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плате, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/14), на основу кога је основица за исплату зарада умањена за 10 % у односу на зараду исплаћену у 2014. години.

3.3.2. Расходи за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију

Средства за чланарине Института у европским и међународним организацијама за стандардизацију, утврђују се годишњим програмом рада Института а обезбеђују се из буџета Републике Србије. Први пут у 2015. години, Институт је био принуђен да 299.000 динара средстава за ове намене планира из сопствених прихода, имајући у виду износ средстава из буџета Републике Србије која су определена за ове намене није био довољан, како не би угрозио чланство Републике Србије у овим организацијама.

Институт представља Републику Србију у међународним и европским организацијама за стандардизацију и у раду њихових управних и извршних органа, техничких комитета, поткомитета и осталих радних тела заступа интересе привредних субјеката, државних органа и грађана наше земље. Чланство у поменутим организацијама подразумева статутарну обавезу плаћања годишње чланарине у роковима које су прописале те организације. Износи чланарина за 2015. годину са роковима за њихово плаћање дати су у табели 5.8.

Табела 5.8 – Чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију у 2015. години и рокови за њихово плаћање

Ред. бр.	Назив међународне / европске организације (седиште)	Основ за чланство	Датум приступања чланству	Рок за плаћање у 2014. години	Износ чланарине
1.	Међународна организација за стандардизацију – ISO (Женева)	Одлука СИВ	1. јуни 1950.	прва половина чланарине плаћа се до 01.априла, а друга до 01. октобра	26.614 CHF
2.	Међународна електротехничка комисија – IEC (Женева)	Одлука СИВ	1. јануар 1953.	30. јун	54.900 CHF
3.	Међународни систем за испитивање усаглашености и сертификацију електричне опреме – IEC6/CB Scheme (Женева)	Одлука СИВ	1. јануар 1985.	31. март	(4.000 CHF) Чланарину плаћају лабораторије „Квалитет” - Ниш и „Винча” - Београд
4.	Европски комитет за стандардизацију – CEN (Брисел)	Акциони план Владе за спровођење приоритета Европског партнериства (закључак Владе 05 бр. 018-721/ 2006-10 од 28. јуна 2007. године)	од 1. јануара 2008. године статус „придружени члан”	31. март	16.500 EUR
5.	Европски комитет за стандардизацију у области електротехнике – CENELEC (Брисел)	Закључак Савета министара СЦГ (76. седница, мај 2005. године)	од 1. октобра 2005. године статус „придружени члан”	28. фебруар	16.500 EUR
УКУПНО:					81.675 CHF + 33.000 EUR

За чланарине Института у 2015. години потребна су средства у износу од 81.675 CHF и 33.000 EUR, тј. укупно **12.000.000,00 динара**, рачунајући на основу курса наведених валута који је важио 15. септембра 2014. године (1 EUR = 118,8509 RSD и 1 CHF = 98,4680 RSD), уз претпостављене промене до 30. септембра 2015. године.

3.3.3 Расходи за управни и надзорни одбор Института

Накнаде за рад исплаћују се председнику и члановима Управног и Надзорног одбора.

Управни одбор Института има председника и шест чланова. Накнаде за њихов рад утврђују се одлуком Скупштине Института и исплаћују се месечно, на текући рачун.

Управни одбор одржава седницу у просеку једном месечно, а нето накнаде за рад Управног одбора исплаћују се са рачуна сопствених прихода и ниже су од накнада предвиђених Статутом, јер Институт у претходном периоду није имао доволно средстава за

увећање накнада. Председник и чланови Управног одбора Института именовани су решењем Владе 24 број 119-10245/2013 од 04.12.2013. године.

Почев од накнаде за новембар 2014. године, примењује се Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плате, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/14), на основу кога ће накнада члановима УО бити умањена за 10 %.

Преглед исплаћене масе за накнаде и просечних накнада за председника и чланове управног одбора по месецима у 2015. години дат је у табели 5.9, која следи.

Табела 5.9 – Расходи за накнаде за рад чланова управног одбора Института у 2014. години (у динарима)

Месец	Број чланова (без председника)	Маса средстава за накнаде за чланове	Просечна бруто накнада за члана	Бруто накнада за председника	Укупна маса средстава за накнаде за чланове и председника
Јануар	6	257.541	42.923	64.385	321.926
Фебруар	6	257.541	42.923	64.385	321.926
Март	6	257.541	42.923	64.385	321.926
Април	6	257.541	42.923	64.385	321.926
Мај	6	258.828	43.138	64.707	323.536
Јун	6	258.828	43.138	64.707	323.536
Јул	6	258.828	43.138	64.707	323.536
Август	6	265.380	44.230	66.345	331.727
Септембар	6	265.380	44.230	66.345	331.727
Октобар	6	265.380	44.230	66.345	331.727
Новембар	6	265.380	44.230	66.345	331.727
Децембар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
УКУПНО:	72	3.107.010	507.833	776.752	3.883.774
ПРОСЕЧНО:	6	258.918	42.319	64.729	323.648

Преглед планиране масе за накнаде и просечних накнада за председника и чланове Управног одбора по месецима у 2015. години дат је у табели 5.10 која следи.

Табела 5.10 – Планирани расходи за накнаде за рад чланова управног одбора у 2015. години (у динарима)

Месец	Број чланова (без председника)	Маса средстава за накнаде за чланове	Просечна бруто накнада за члана	Бруто накнада за председника	Укупна маса средстава за накнаде за чланове и председника
Јануар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Фебруар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Март	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Април	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Мај	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Јун	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Јул	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Август	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Септембар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Октобар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Новембар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
Децембар	6	238.842	39.807	59.711	298.554
УКУПНО:	72	2.866.104	477.684	716.532	3.582.648
ПРОСЕЧНО:	6	238.842	39.807	59.711	298.554

Надзорни одбор Института има председника и два члана. Накнаде за радно ангажовање чланова и председника Надзорног одбора Института утврђују се одлуком Управног одбора Института и исплаћују се за месец у којем је одржана седница надзорног одбора.

Председник и чланови Надзорног одбора именовани су решењем Владе 24 број 119-6349/2011 од 18. августа 2011. године. Накнаде за рад председника и два члана Надзорног одбора у 2014. години планиране су у износу од око 900.000 динара, што је било довољно за исплату накнада у истим износима као за председника и чланове Управног одбора, и то за шест месеци годишње, тј. шест седница (видети у табели 5.11 која следи). Почев од накнаде за новембар 2014. године, примењује се Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плате, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“ број 116/14), на основу кога ће накнада члановима НО бити умањена за 10 % (видети у табели 5.12 која следи).

Табела 5.11 – Расходи за накнаде за рад чланова надзорног одбора Института у 2014. години (у динарима)

Седница	Број чланова (без председника)	Маса средстава за накнаде за чланове	Просечна бруто накнада за члана	Бруто накнада за председника	Укупна маса средстава за накнаде за чланове и председника
I	2	85.646	42.823	64.385	150.232
II	2	85.646	42.823	64.385	150.232
III	2	85.646	42.823	64.385	150.232
IV	2	88.460	44.230	66.345	154.806
V	2	88.460	44.230	66.345	154.806
VI	2	79.614	39.807	59.711	139.325
УКУПНО:	12	513.472	256.736	385.556	899.633
ПРОСЕЧНО:	2	85.579	42.789	64.259	149.938

**Табела 5.12 – Планирани расходи за накнаде за рад чланова надзорног одбора у 2015. години
(у динарима)**

Седница	Број чланова (без председника)	Маса средстава за накнаде за чланове	Просечна бруто накнада за члана	Бруто накнада за председника	Укупна маса средстава за накнаде за чланове и председника
I	2	79.614	39.807	59.711	139.325
II	2	79.614	39.807	59.711	139.325
III	2	79.614	39.807	59.711	139.325
IV	2	79.614	39.807	59.711	139.325
V	2	79.614	39.807	59.711	139.325
VI	2	79.614	39.807	59.711	139.325
УКУПНО:	12	477.684	238.842	358.266	835.950
ПРОСЕЧНО:	2	79.614	39.807	59.711	139.325

3.3.4 Остали текући расходи Института

Средства за остале текуће расходе планирана су у укупном износу од 47.321.000 динара, и то на основу реалних, крајње рационализованих трошкова Института, од којих неки представљају законску обавезу. Део ових средстава у висини од 16.418.598 динара, биће утрошен за плаћање чланарина у међународним организацијама за стандардизацију и накнаде члановима Управног и Надзорног одбора, чија је динамика и висина по наменама детаљно приказана у претходним поглављима овог финансијског плана.

Остатак средстава за остале текуће расходе, у висини 30.902.402 динара, биће утрошена за социјална давања, накнаде и награде за запослене, електричну енергију, грејање, водовод и канализацију, одношење смећа, физичко-техничку заштиту зграде, имовине и запослених, одржавање чистоће у радним просторијама Института, телефон, телефакс, интернет и мобилне телефоне, поштарину, осигурање опреме, осигурање зграде и осигурање

запослених, као и за набавку превода европских и међународних стандарда које је неопходно преузети као српске стандарде на српском језику, на захтев министарства која ће их користити за потребе доношења техничких прописа.

Објављивање решења о доношењу и повлачењу стандарда у „Службеном гласнику РС” је законска обавеза, коју је Институт у претходном периоду извршавао уз плаћање накнаде „Службеном гласнику РС” по достављеним рачунима. Међутим, како је утврђено да бројни ентитети којима је обавеза објављивања утврђена законом, не плаћају објављивање аката у Службеном гласнику, прибављено је мишљење Републичког секретаријата за законодавство, којим је Институт ослобођен обавезе плаћања, о чему је обавештен ЈП „Службени гласник РС”, који је објавио решење без плаћања накнаде и поступио у складу са наведеним мишљењем. Затим је донет Закон о објављивању закона и других прописа и аката, према коме Институт није у обавези да плаћа објављивање решења о доношењу стандарда. Стога средства за објављивање решења нису предвиђена у финансијском плану за 2015. годину, већ само средства за објављивање огласа, конкурса и општих аката.

Неопходно је предвидети средства и за образовање и усавршавање запослених, што ће обезбедити достизање неопходног општег нивоа знања страног језика и унапређење стручности и обучености запослених за обављање редовних задатака. План образовања и стручног усавршавања запослених у 2015. години, дат је у Прилогу 3.3 на страни 68. овог програма рада.

Део средстава за остале текуће расходе, утрошиће се за остале трошкове за запослене, који обухватају накнаде у натури, социјална давања запосленима, накнаде за запослене, награде запосленима и остале посебне расходе, и то за исплату солидарних помоћи, накнада трошкова превоза, осталих трошкова и исплате јубиларних и осталых награда запосленима за учествовање у бројним започетим активностима које ће се у Институту спроводити током 2015. године. Висина средстава за претходно наведене намене, приказана је у табелама 5.13 и 5.14 које следе, а детаљан приказ динамике и висине ових расхода дат је у прилогу 3.4 на стр. 72 овог програма рада.

Табела 5.13. Социјална давања, накнаде и награде за запослене

Редни број	Социјална давања, накнаде и награде за запослене	Група	Износ
1.	Социјална давања запосленима	414	1.240.000
2.	Накнаде за запослене	415	2.500.000
3.	Награде запосленима и осталы посебни расходи	416	340.000
УКУПНО:			4.080.000

Табела 5.14. Осталы текући расходи Института/*

Редни број	Осталы текући расходи Института	Група	Износ
1	Стални трошкови	421	11.580.000
2	Трошкови путовања	422	2.300.000
3	Услуге по уговору (умањене за накнаде члановима УО и НО, које су већ приказане у поглављу 3.3.3)	423	6.402.402
4	Текуће поправке и одржавање опреме	425	2.700.000
5	Материјал	426	3.640.000
6	Порези, обавезне таксе и казне	482	200.000
	УКУПНО:		26.822.402

/* У табелама нису приказани расходи за УО, НО и чланарине у међународним организацијама за стандардизацију, јер су претходно објашњени у поглављу 3.3.2

3.3.5 Машине и опрема (основна средства)

Током 2015. године неопходно је издвојити део средстава како би се обновили материјални ресурси Института, који већ неколико година нису обнављани у потребној мери, и обезбедила подршка за реализацију планираних активности које се односе на послове стандардизације. Како је износ расположивих средстава за 2015. годину за ове намене определен у висини од 2.000.000 динара, јер је потребно достићи потребан ниво опремљености ради припреме за пуноправно чланство у европским организацијама за стандардизацију, набавка машина и опреме планирана је веома рестриктивно и приказана у табели 5.15.

Табела 5.15 – План набавке машина и опреме у 2015. години

Ред. бр.	Машине и опрема	Потребна средства (у динарима)			
		Количина	Буџетска средства	Сопствени приходи	Укупно
Рачунарска опрема:					
1.	Десктоп рачунари	12	0	836.000	836.000
2.	Лаптоп рачунари	5	0	460.000	460.000
3.	Штампач	1	0	250.000	250.000
Софтвер:					
4.	Кадровска евиденција софтвер - лиценца	1	0	154.000	154.000
Клима уређаји:					
5.	Клима уређај 18 БТ	4	0	200.000	200.000
Замена опреме у квару и хитне потребе:					
6.	-	-	0	100.000	100.000
УКУПНО:					2.000.000

Образложение за тачке 1, 2. и 3.

Имајући у виду расположиве ресурсе Института, за успостављање нормалног функционисања и обезбеђивање континуитета рада, апсолутни приоритет у 2015. години је набавка нове рачунарске опреме и штампача. Наиме, Институт функционише са опремом из 2006. године, која је прибављена из пројекта – донације, а која је застарела и не може да апсорбује нарасле потребе система.

Образложение за тачку 4.

Ради обезбеђења несметаног одвијања радних процеса, неопходно је у 2015. години обезбедити нов софтвер за кадровску евиденцију и увезати га са рачуноводственим софтервом. Тиме би се избегли застоји о раду и у сваком тренутку обезбедили потребни подаци и тачност података за извештавање надлежних државних органа.

Образложение за тачку 5.

Неопходно је успоставити адекватну климатизацију и купити нове клима уређаје за потребе новог тренинг центра у коме се на 100 квм налазе свега два клима уређаја који нису довољног капацитета за потребе одржавања семинара. Такође, потребно је у рачунском центру и појединим канцеларијама обновити клима уређаје који су дотрајали.

Образложение за тачку 6.

Институт се у претходним годинама суочавао са проблемом отказа поједињих уређаја које није могао обновити јер нису били предвиђени финансијским планом. Стога је потребно предвидети одређен износ средстава за хитне потребе.

3.3.6 Оште напомене

У складу са одредбама члана 10. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 и 93/2013), Институт

ће преузимати само оне обавезе за које су средства планирана овим финансијским планом, и то највише до висине планираних средстава за ту намену.

Ако у току године Института оствари приходе од продаје добра и услуга (сопствене приходе) у износу који је мањи од планираног, средства предвиђена овим финансијским планом користиће се према следећим приоритетима: чланарине у међународним и европским организацијама за стандардизацију, минимални стални трошкови и минималне услуге по уговору за несметано функционисање Института, зараде запослених.

Ако у току године Институт оствари приходе од продаје добра и услуга (сопствене приходе) у износу који је већи од планираног, или друга примања у складу са законом, средства остварена на тај начин користиће се до оствареног нивоа, и то за намене утврђене овим финансијским планом, а буџетска средства која Институт не утроши до краја године, враћају се у буџет Републике Србије.

У случају да Институт у свом финансијском извештају за 2014. годину искаже вишак прихода над расходима, утрошак тих средстава биће одређен одговарајућом одлуком управног одбора Института, која ће бити усаглашена са препорукама оснивача Института, тј. Владе, које се односе на индиректне и директне кориснике буџета.

Упоредни преглед структуре средстава за финансирање расхода Института у 2014. и 2015. години, по изворима финансирања, дат је у табели 5.17 која следи.

Табела 5.17 – Упоредни преглед структуре средстава за финансирање расхода Института у 2014. и 2015. години, по изворима финансирања

Економска класификација	Назив	Износ по годинама (у динарима)		Индекс
		2014.	2015.	
791000	Приход из буџета	82.180.000	73.709.000	89,6
742000	Приход од продаје добра и услуга	38.810.000	37.101.000	95
321121	Пренета а неутрошена средства из ранијих година	649.000	649.000	100
	УКУПНО:	121.639.000	111.459.000	91,6

Детаљан преглед свих планираних расхода Института у 2014. и 2015. години, приказан је у табели 5.18. која следи.

Табела 5.18 – Детаљан преглед планираних расхода Института у 2015. години

Економска класификација	Назив	Износ по годинама (у динарима)	
		2014	2015
1 ТЕКУЋИ РАСХОДИ – ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ			
411	Плате, додаци и накнаде запослених	59.890.000	52.704.000
411111	Плате по основу цене рада	59.890.000	52.704.000
412	Социјални доприноси на терет послодавца	10.740.000	9.434.000
412111	Допринос за ПИО	6.810.000	5.981.894
412211	Допринос за здравствено осигурување	3.510.000	3.083.179
412311	Допринос за незапосленост	420.000	368.927
	УКУПНО (1):	70.630.000	62.138.000
2 ТЕКУЋИ РАСХОДИ - ОСТАЛИ			
414	Социјална давања запосленима	1.100.000	1.240.000

414111	Породиљско боловање, боловање преко 30 дана и друга боловања на терет фондова – процена потребних средстава урађена је на основу сагледавања структуре запослених у Институту и искуства из претходних година	200.000	200.000
414211	Расходи за образовање деце запослених	260.000	260.000
414311	Отпремнина приликом одласка у пензију – средства на овој економској класификацији користиће се за исплату отпремнина радницима који одлазе у пензију до краја 2015. године	100.000	240.000
414314	Помоћ у случају смрти запосленог или члана уже породице – средства предвиђена на овој економској класификацији користиће се за исплату просечних трошкова сахране у случају смрти запосленог или члана његове у же породице, као и за друге намене утврђене Правилником о стандардном класификационом оквиру за буџетски систем	200.000	200.000
414411	Помоћ у медицинском лечењу запосленог или члана уже породице – процена потребних средстава на овој економској класификацији извршена је на основу досадашњег искуства.	340.000	300.000
414412	Помоћ у случају оштећења или уништења имовине	0	40.000
415	Накнаде за запослене	2.300.000	2.500.000
415112	Накнаде трошкова за превоз на посао и са посла	2.300.000	2.496.000
41519	Остале накнаде трошкова запослених	0	4.000
416	Награде запосленима и остали посебни расходи	340.000	340.000
416111	Јубиларне награде	140.000	240.000
416119	Остале награде запосленима	200.000	100.000
421	Стални трошкови	11.595.000	11.580.000
421111	Услуге платног промета и банкарске услуге	281.000	280.000
421121	Трошкови банкарских услуга	0	60.000
421211	Енергетске услуге – електрична енергија	2.250.000	2.200.000
421225	Енергетске услуге – грејање	1.900.000	1.960.000
421311	Комуналне услуге – водовод и канализација	180.000	180.000
421321	Трошкови дератизације и дезинсекције просторија	20.000	20.000
421323	Физичко-техничка заштита запослених, зграде и имовине	2.200.000	2.000.000
421325 1	Услуге чишћења – одржавање чистоће у пословним просторијама	2.800.000	2.700.000
421325 2	Услуге чишћења – одношење смећа	200.000	200.000
421411	Услуге комуникација – телефон и телекакс	600.000	600.000
421412	Услуге комуникација – прикључак за интернет	450.000	450.000
421414	Услуге комуникација – мобилни телефони	170.000	200.000
421421	Услуге комуникација – пошта	360.000	400.000
421511	Осигурање зграде	30.000	60.000
421512	Осигурање возила	0	2.000
421513	Осигурање опреме	28.000	50.000
421521	Осигурање запослених у случају несреће на раду	67.000	90.000
421522	Здравствено осигурање	45.000	100.000
421523	Осигурање од одговорности из пословања	7.000	20.000
421911	ТВ претплата	7.000	8.000
422	Трошкови путовања	2.300.000	2.300.000

422111	Трошкови службених путовања у земљи – средства на овој економској класификацији користиће се за исплату дневница, трошкова превоза и хотелског смештаја запосленима при обављању послова ради реализације Програма рада Института	400.000	300.000
422191	Превоз у јавном саобраћају (средства са ове економске класификације користиће се за исплату превоза волонтерима)	0	100.000
422211	Трошкови службених путовања у иностранство – дневнице		
422221	Трошкови службених путовања у иностранство – превоз		
422231	Трошкови службених путовања у иностранство – хотелски смештај		
422299	Трошкови службених путовања у иностранство – визе		
	Средства на овим економским класификацијама користиће се за исплату дневница, трошкова превоза и хотелског смештаја запосленима у Институту када учествују на заседањима органа и техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију у којима је Институт члан (ISO, IEC, и CEN CENELEC), као и у раду владиних организација и радних тела Уједињених нација, која се баве питањима стандардизације (видети прилог 3.5 овог програма рада, стр. 70)	1.750.000	1.750.000
422392	Трошкови путовања у оквиру редовног рада – средства на овој економској класификацији користиће се за трошкове такси-превоза који се користи за службене потребе директора Института и запослених које он овласти, имајући у виду да Институт не располаже службеним возилом	150.000	130.000
422394	Накнада за коришћење сопственог возила	0	20.000
423	Услуге по уговору	11.555.000	10.821.000
423111	Услуге превођења - услуге превођења и терминолошког усаглашавања превода европских и међународних стандарда и сродних докумената ради доношења одговарајућих српских стандарда, односно сродних докумената за потребе техничких прописа које планирају да у 2015. години донесу поједина министарства, стандарда од општег значаја и сл.	500.000	100.000
423212	Услуге за одржавање софтвера	200.000	200.000
423291	Остале компјутерске услуге	1.200.000	1.300.000
423311	Услуге образовања и усавршавања запослених – трошкови редовне обуке и тестирања знања запослених у вези са употребом апарата и средстава за заштиту од пожара (законска обавеза), курсева за усавршавање знања енглеског језика, итд.	300.000	400.000
423321	Котизације за семинаре – трошкови котизација представника Института за разне стручне скупове (симпозијуме, семинаре и сл.)	100.000	100.000
423413	Услуге штампања публикација – трошкови штампања гласила и публикација Института – збирки стандарда и других публикација	450.000	700.000
423419	Остале услуге штампања – израда визит-карти за запослене и сл.	50.000	50.000
423421	Услуге информисања јавности – трошкови објављивања решења, одлука, огласа, конкурса и других општих аката у „Службеном гласнику Републике Србије”	0	80.000
423421 1	Услуге информисања јавности - Трошкови кампања за информисање јавности и подизање свести о значају стандарда и стандардизације	50.000	50.000
423432	Објављивање тендера и информативних огласа – трошкови тендера за јавне набавке и сличних огласа	100.000	20.000
423591 1	Накнаде за рад чланова Управног одбора – исплаћују се сваког месеца	3.900.000	3.582.648
423591 2	Накнаде за рад чланова Надзорног одбора – исплаћују се само у месецима када се одржавају седнице (шест пута годишње)	900.000	835.950
423599	Остале стручне услуге-ресертификација интегрисаног система менаџмента	300.000	300.000
423711 1	Репрезентација - угоститељске услуге и за одржавање две редовне седнице скупштине Института у току године	100.000	100.000

423711 2	Репрезентација – новогодишњи пријем за пензионере и запослене у Институту	80.000	100.000
423711 3	Репрезентација – угоститељске услуге за седнице Управног одбора, Надзорног одбора и стручних савета	50.000	50.000
423711 4	Репрезентација – угоститељске услуге приликом посете представника међународних, европских и националних организација за стандардизацију, као и других значајних гостију из иностранства	150.000	120.000
423711 5	Организација међународне радионице за земље у развоју из региона Источне Европе у Србији	100.000	100.000
423712	Поклони – поклони за функционере међународних и европских организација за стандардизацију и друге угледне гости из иностранства приликом посете	120.000	100.000
423911 1	Остале опште услуге – накнаде за коришћење права умножавања међународних и европских стандарда, као и националних стандарда других земаља (Немачке, Велике Британије, Русије и др.), ради продаје корисницима у нашој земљи (обавеза на основу уговора)	2.050.000	1.862.402
423911 2	Остале опште услуге – трошкови ангажовања спољних сарадника као и предавача на семинарима које организује Институт	545.000	400.000
423911 3	Остале опште услуге - трошкови заседања техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију у нашој земљи	10.000	10.000
423911 4	Остале опште услуге – трошкови заштите интелектуалне својине Института и међународних организација за стандардизацију (статутарна обавеза)	10.000	10.000
423911 5	Остале опште услуге – трошкови редовне контроле и ревизије противпожарних апаратса, противпаничног светла, хидраната, громобрана, стабилне инсталације за дојаву пожара и других инсталација (законска обавеза)	290.000	250.000
425	Текуће поправке и одржавање опреме	2.000.000	2.700.000
425111	Зидарски радови	50.000	50.000
425113	Молерски радови	100.000	100.000
425114	Радови на крову	50.000	450.000
425115	Радови на водоводу	80.000	80.000
425116	Централно грејање	50.000	50.000
425117	Електричне инсталације	80.000	80.000
425119	Остале услуге и материјал за текуће поправке и одржавање зграде – према плану активности текућег одржавања пословне зграде Института у 2015. години (видети прилог 3.6 овог програма рада, стр. 74)	800.000	900.000
425119 1	Остале услуге - израда покретног преградног зида	0	300.000
425219	Остале поправке и одржавање опреме за саобраћај	50.000	50.000
425222	Рачунарска опрема – услуге одржавања и набавке резервних делова за рачунарску и телекомуникациону опрему	150.000	150.000
425223	Одржавање опреме за телекомуникацију (телефонске централе)	30.000	30.000
425226	Биротехничка опрема – услуге одржавања и набавке резервних делова за штампарско-репрографску опрему	160.000	140.000
425227	Уградна опрема – материјал за хитне поправке столарије и електричних, водоводних или других инсталација	210.000	170.000
425229	Остале поправке и одржавање опреме	190.000	150.000
426	Материјал	3.580.000	3.640.000
426111	Канцеларијски материјал – канцеларијски и штампарско-репрографски материјал за свакодневни рад (папир, тонери, фасцикли, материјал за паковање и доставу стандарда корисницима, компакт-дискови итд.)	2.400.000	2.400.000
426121	Расходи за радну униформу	50.000	50.000
426130	Биодекорација	10.000	0
426311 1	Стручна литература за редовне потребе запослених – претплата за		300.000

	“Службени гласник РС”, “Привредни саветник”, “ИНГ регистар”, итд.	300.000	
426311 2	Стручна литература за редовне потребе запослених – иностране базе података и текстова (Perinorm)	300.000	350.000
426312	Стручна литература за образовање запослених – речници, монографије и сличне стручне књиге набављене у земљи и иностранству и сл.	80.000	100.000
426412	Издаци за гориво	10.000	10.000
426819	Остали материјал за одржавање хигијене	30.000	30.000
426822	Пиће	340.000	340.000
426823	Намирнице за припремање хране	60.000	60.000
462	Дотације међународним организацијама	11.000.000	12.000.000
462121	Текуће донације и дотације међународним организацијама - чланарине Института у међународним и европским организацијама за стандардизацију (статутарна обавеза)	11.000.000	12.000.000
482	Порези, обавезне таксе и казне	1.800.000	200.000
482131	Трошкови регистрације возила и остале таксе	0	1.000
482211	Републичке таксе	50.000	49.000
482191	Остали порези	50.000	50.000
482231	Обавезне таксе – градске таксе	1.650.000	100.000
	УКУПНО (2):	47.570.000	47.321.000
	3 ОСНОВНА СРЕДСТВА		
512	Машине и опрема	3.439.000	2.000.000
512000	Машине и опрема -- средства на овој економској класификацији користиће се у складу са посебним планом набавке	3.439.000	1.846.000
515111	Компјутерски софтвер	0	154.000
	УКУПНО (3):	3.439.000	2.000.000
	УКУПНО (1)+(2)+(3):	121.639.000	111.459.000

ПРИЛОЗИ II

ПРИЛОГ 3.1

ОСТВАРЕНИ РАСХОДИ ЗА ПЛАТЕ ЗАПОСЛЕНИХ У 2014. ГОДИНИ И ПЛАНИРАНИ РАСХОДИ ЗА ПЛАТЕ У 2015. ГОДИНИ

Табела 1 – План броја запослених, масе за зараде и просечне бруто зараде по месецима у 2014. години (у динарима)

Месец	УКУИНО			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ			ПОСЛОВОДСТВО		
	Број запослених	Маса за зараде	Бруто зарада	Број запослених	Маса за зараде	Бруто зарада	Број запослених	Маса за зараде	Бруто зарада	Број запослених	Маса за зараде	Бруто зарада
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Јануар	64	5.056.000	79.000	59	4.340.000	73.559	-	-	5	-	716.000	143.200
Фебруар	64	5.056.000	79.000	59	4.340.000	73.559	-	-	5	-	716.000	143.200
Март	64	5.056.000	79.000	59	4.340.000	73.559	-	-	5	-	716.000	143.200
Април	64	5.056.000	79.000	58	4.340.000	73.466	-	-	5	-	716.000	143.200
Мај	63	5.039.370	79.990	58	4.319.790	74.479	-	-	5	-	719.580	143.916
Јун	62	4.959.380	79.990	57	4.239.800	74.382	-	-	5	-	719.580	143.916
Јул	62	4.959.380	79.990	57	4.239.800	74.382	-	-	5	-	719.580	143.916
Август	62	4.959.380	79.990	57	4.239.800	74.382	-	-	5	-	719.580	143.916
Септембар	61	4.879.390	79.990	56	4.159.810	74.282	-	-	5	-	719.580	143.916
Октобар	61	4.879.390	79.990	56	4.159.810	74.382	-	-	5	-	719.580	143.916
Новембар	61	5.119.360	79.990	56	4.176.088	74.573	-	-	5	-	719.580	143.916
Декембар	61	4.679.415	71.991	59	3.964.596	67.197	-	-	5	-	647.622	129.524
УКУИНО:	756	59.700.055	940.755	691	50.859.494	882.204	-	-	60	-	8.548.682	1.709.736
ПРОСЕЧНО:	64	5.006.272	78.396	58	4.238.291	73.517	-	-	5	-	712.390	142.478

Табела 2 – Илан броја запослених, масе за зараде и просечне бруто зараде по месецима у 2015. години (у динарима)

Месец	УКУПНО			СТАРОЗАПОСЛЕНИ			НОВОЗАПОСЛЕНИ			ПОСЛОВОДСТВО			
	Број	Маса за зараде	Просечна брuto зарада	Број	Маса за зараде	брuto зарада	Број	Маса за зараде	брuto зарада	Број	Ново зараде	Маса за зарада	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Јануар	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Фебруар	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Март	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Април	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Мај	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Јун	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Јул	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Август	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Септембар	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Октобар	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Новембар	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
Децембар	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000
УКУПНО:	732	52.704.000	864.000	672	44.904.000	801.857	-	-	-	60	-	7.800.000	1.560.000
ПРОСЕЧНО:	61	4.392.000	72.000	56	3.742.000	66.821	-	-	-	5	-	650.000	130.000

ПЛАН КАДРОВА ЗА 2015. ГОДИНУ

Финансијским планом Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) за 2015. годину предвиђена су средства за плате и социјалне доприносе на терет послодавца за 61 запосленог, и то за:

- 43 са високом школском спремом (ВСС), укључујући три са магистратуром;
- 2 са вишом школском спремом (ВШС); и
- 16 са средњом стручном спремом (ССС).

Током 2014. године, троје запослених споразумно је раскинуло радни однос у Институту ради одласка код другог послодавца, и то дипл. инж. маш. из Одељења за саобраћај, возила и механизацију, дипл. инж. шумарства из Одељења за пољопривреду, прехрамбену и дрвну индустрију и шумарство и мастер инжењер организационих наука из Одељења за међународну сарадњу и европске интеграције, који је истовремено обављао и послове самосталног саветника – представника руководства за интегрисани систем менаџмента. Институт је током 2014. године више пута тражио потребне сагласности у складу са важећим прописима, и то у августу, септембру октобру и новембру 2014. године. Поред тога, у априлу 2014. године, изабран је нови директор чије се именовање очекује. Сагласно важећим прописима, за именовање директора није потребно прибављати сагласност за ново запошљавање и додатно радно ангажовање. Међутим, актуелни директор је запослен у Институту па ће након разрешења бити распоређен на друге задатке. Постојећи број запослених одржаће се тако што се очекује одлазак у пензију једне запослене током 2014. године, па ће и након ступања на дужност новог директора број запослених остати исти. У 2014. години, једна запослена започела је дуже боловање за које се накнада исплаћује на терет фонда, а њено радно место привремено је попуњено ангажовањем запосленог на одређено време, до њеног повратка.

Такође, у 2015. години, седам запослених стиче барем један услов за одлазак у редовну пензију, па је у случају њиховог одласка, неопходно изнаћи могућност за сукцесивно попуњавање радних места која ће због тога евентуално остати упражњена у току 2015. године, како би се обезбедио континуитет рада Института.

Имајући у виду велику флуктуацију кадра у Институту, уколико се у 2015. години укаже било каква могућност, неопходно је приоритетно попунити и радно место руководиоца Одељења за финансијске и рачуноводствене послове, јер је већ четири године упражњено.

ПРИЛОГ 3.3

ПЛАН ОБРАЗОВАЊА И СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ У 2015. ГОДИНИ

У 2015. години неопходно је издвојити део средстава за план образовања и стручног усавршавања запослених приказан у табели 1, у циљу стручнијег и ефикаснијег обављања послова у оквиру основне делатности Института.

Табела 1 – План образовања и стручног усавршавања запослених у 2015. години

Ред. бр.	Течајеви за образовање и усавршавање запослених	Планирана средства у динарима
1.	Течaj за коришћење софтвера Photo shop за једног запосленог	40.000
2.	Течaj енглеског језика	160.000
3.	Обука за рад на пројектима за два запослена	100.000
4.	Обука за провераваче система менаџмента	100.000
УКУПНО:		400.000

Образложение за тачку 1.

Процењено је да би обука једног запосленог за коришћење наведеног алата у великој мери допринела унапређењу графичког изгледа публикација које издаје Институт.

Образложение за тачку 2.

За потребе Института неопходно је одржати ниво знања енглеског језика ради сталне комуникације са европским и међународним организацијама за стандардизацију.

Образложение за тачку 3.

Неопходно је извршити обуку запослених за рад на пројектима Европске уније или регионалним, имајући у виду да то може представљати додатни извор финансирања за Институт.

Образложение за тачку 4.

Узимајући у обзир предложене измене закона и проширење делатности Института, неопходно је обезбедити обуку за два проверавача система менаџмента.

ПРИЛОГ 3.4

ПРЕГЛЕД РАСХОДА ПО НАМЕНАМА И МЕСЕЦИМА У 2015. ГОДИНИ

Табела 1 – Преглед потребних средстава за планиране расходе по наменама и месецима у 2015. години

Месец	Бруто зарада	Порез и доприноси на терет пословавца	Укупно зарада (2+3)	Превоз радника	Отпремнице	Помоћ радничима	Помоћ породици	Боловање	Остали трошкови	Управни одбор и Надзорни одбор	Укупно	Дневнице и други трошкови у земљи и иностранству
УКУПНО	59.890.000	10.740.000	70.630.000	2.300.000	100.000	200.000	340.000	200.000	47.570.000	4.800.000	54.670.000	2.300.000
2014. ГОДИНА												
Јануар	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	50.000	-	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Фебруар	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	-	-	100.000	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Март	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	40.000	-	-	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Април	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	50.000	-	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Мај	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	50.000	50.000	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Јун	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	100.000	-	-	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Јул	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	50.000	50.000	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Август	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	-	-	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Септемвр	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	50.000	50.000	100.000	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Октобар	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	-	-	-	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Новемвр	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	100.000	50.000	50.000	-	3.943.417	368.216	4.503.300	191.667
Децемвр	4.392.000	786.168	5.178.168	208.337	-	-	-	-	3.943.417	368.216	4.503.296	191.663
УКУПНО:	52.704.000	9.434.000	62.138.016	2.500.000	240.000	300.000	200.000	200.000	47.321.000	4.418.592	54.039.592	2.300.000
ПРОСЕЧНО:	4.392.000	786.168	5.178.168	208.333	80.000	50.000	50.000	100.000	3.943.417	368.216	4.503.299	191.667

ПРИЛОГ 3.5

ПЛАН СЛУЖБЕНИХ ПУТОВАЊА У ИНОСТРАНСТВО У 2015. ГОДИНИ

План службених путовања у иностранство у 2015. години ради учествовања представника Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) на заседањима генералних скупштина, других органа и техничких радних тела међународних и европских организација за стандардизацију, регионалне сарадње са националним организацијама за стандардизацију, укључујући ванпланска путовања ради учешћа на међународним скуповима у вези са основном делатношћу Института, приказан је у табели 1. За трошкове службених путовања у 2015. години потребна су средства у износу од 2.300.000 динара.

Табела 1 – Службена путовања у иностранство која се планирају у 2015. години

Ред. бр.	Број учесника	Разлог службеног путовања	Датум и место путовања	Предрачун		
				Број днев- ница	Износ дневница	Укупно – дневнице, авио- карта, хотелски сместај и остали трошкови (у динарима)
1	2	3	4	5	6	7
1.	Директор +1	38. заседање Генералне скупштине ISO-а и 49. заседање Комитета за земље у развоју (ISO/ DEVCO)	16-18. септембар, Сеул (Република Кореја)		105 USD	380.000
2.	Директор +1	79. Генерално заседање Међународне електротехничке комисије – IEC	12-16. октобар Минск (Белорусија)		55 USD	380.000
3.	Директор + 1	42. заседање Генералне скупштине CEN-а, 56. заседање Генералне скупштине CENELEC-а и 12. Заједничко годишње заседање CEN-а и CENELEC-а	3-5. јун Рига (Летонија)		41 EUR	280.000
4.	1	CEN/TC 292 (Карактеризација отпада) и CEN/TC 345 (Карактеризација земљишта)	није познато		–	180.000
5.	Директор + 2	Четврта балканска конференција о стандардизацији	Загреб (Хрватска), датум није познат		41 EUR	100.000
6.	1	CEN/TC 114 (Безбедност машина)	22-23. септембар, Копенхаген (Данска)		580 DKK	100.000
7.	1	CLC/TC 64 – Електричне инсталације ниског напона и заштита од електричног удара	21-23. април Копенхаген (Данска)		580 DKK	100.000
8.	Руково- дилац Сектора за електр. стандар- дизацију	Заседање Управног комитета међународне шеме за признавање сертификата електротехничких производа – СМС IECEE	3-4. јун, Дубаи (Уједињени Арапски Емирати)	–	–	(Трошкове сносе ИИН „Винча“ и Квалитет – Ниш)
9.	1	Заседање техничког комитета CLC/TC 31 – Електрични уређаји за потенцијално експлозивне атмосфере	није познато		–	80.000 (ако буде средстава)

10.	1	Посета међународним организацијама за стандардизацију ISO (и IEC)	април или мај Женева (Швајцарска),	3	3x139 CHF	100.000
11.	Ванпланска службена путовања у иностранство (по позиву, спонзорисана делимично или у целини).					
УКУПНО:						1.750.000

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Ред. бр. 1

Институт је пуноправни члан Међународне организације за стандардизацију (ISO) и пуноправни члан ISO Комитета за земље у развоју (DEVCO). Статут и Правила процедуре ISO-а прописују да његови пуноправни чланови учествују на заседању Генералне скупштине (ГС), а Институт има право гласа у доношењу резолуција, као и другим активностима ГС. Комитет ISO/DEVCO разматра питања од интереса за земље у развоју, подстиче њихово учешће у процесу доношења међународних стандарда, обезбеђује техничку и саветодавну помоћ, и др. Поред статутарних и процедуралних питања, на заседању ГС разматра се низ стручних и техничких питања везаних за развој и примену међународних ISO стандарда и сродних докумената; стратегијски планови рада; усвајају се резултати рада извршних и управних тела; дискутују се питања политике стандардизације од интереса за чланице и њихово учешће у раду ISO-а; бирају се чланови Савета ISO-а и чланови Управног одбора за техничка питања; на овом заседању врши се избор два потпредседника ISO-а и будућег председника ISO-а; разматра се и усваја буџет за наредну годину, и др.

Ред. бр. 2

Институт је пуноправни члан Међународне електротехничке комисије (IEC). У складу са Статутом и Правилима процедуре IEC, Институт има функцију националног комитета IEC за Републику Србију. Директор Института (који врши функцију председника националног комитета IEC у нашој земљи) и/или руководилац надлежног сектора у Институту (који врши функцију генералног секретара националног комитета) редовно учествују на генералним заседањима IEC, у оквиру којих се одржавају заседања Савета (тј. генералне скупштине, законодавног тела IEC), Одбора за менаџмент стандардизације и Одбора за оцењивање усаглашености, као и Форум секретара националних комитета, Форум председника националних комитета и заседања других формалних и неформалних тела. Институт преузима међународне IEC стандарде и сродне документе као српске стандарде и српске сродне документе.

Ред. бр. 3

Директор Института за стандардизацију Србије, са сарадницима, учествује у раду Генералне скупштине Европског комитета за стандардизацију (CEN) и Генералне скупштине Европског комитета за стандардизацију у области електротехнике (CENELEC), у којима Институт има статус придржаног члана (у CEN-у од 1. јануара 2008. године, а у CENELEC-у од 1. октобра 2005. године). Институт преузима европске стандарде (EN) и сродне документе као српске стандарде и српске сродне документе, и на бази реципроцитета и по принципу отворености размењује стручне информације са CEN-ом и CENELEC-ом .

Преузимање европских стандарда у наш систем стандардизације је приоритет у раду Института. Ове активности су интезивне неколико година уназад и представљају један од услова за напредовање Републике Србије у процесу придржавања Републике Србије Европској унији. Сарадња са CEN-ом и CENELEC-ом омогућава рад на преузимању европских стандарда као српских и подразумева, између осталог, учешће у раду генералних скупштина CEN-а и CENELEC-а.

Ред. бр. 4

Технички комитет CEN/TC 292, Карактеризација отпада, бави се стандардизацијом у области коју је Институт одредио као један од приоритета у свом раду због заштите животне средине, односно обухвата питања стандардизације поступака за одређивање карактеристика отпада и стандардизацију терминологије у тој области. Поступци за одређивање карактеристика отпада односе се на: технике узимања узорака отпада; поступке излуживања; анализе елуата; остале поступке директне анализе отпада и методе дигестије и екстракције (чврстог и течног отпада укључујући суспензије) и одређивање екотоксиколошких особина. До сада су сви европски стандарди преузети као српски стандарда. У досадашњој сарадњи са CEN/TC 292 поједини чланови надлежне комисије за стандарде су учествовали у међулабораторијским истраживањима у циљу валидације метода за карактеризацију отпада, која су спроведена од стране CEN/TC 292, а учешће у истраживањима је реализовано посредством Института за стандардизацију Србије.

Ред. бр. 5

Почевши од 2011. године, сваке године (изузев 2012.) одржава се Балканска конференција о стандардизацији, на којој учествују представници националних организација за стандардизацију балканских земаља (Албаније, Босне и Херцеговине, Бугарске, Македоније, Србије, Словеније, Турске, Црне Горе и Хрватске), представници Менаџмент-центра CEN-а и CENELEC-а у Бриселу и позвани гости. Прва конференција одржана је у јуну 2011. године у Охриду (Македонија), друга у јуну 2013. године у Сарајеву (БиХ), трећа у септембру 2014. године у Тивту (Црна Гора), а четврта ће бити одржана у Хрватској (највероватније у Загребу), при чему ће место и датум одржавања накнадно одредити Хрватски завод за норме (ХЗН) у Загребу, који ће бити домаћин те конференције. Због значаја регионалне сарадње и релативно ниских трошкова службених путовања, на овим конференцијама пожељно је да учествују директор Института и два најближа сарадника.

Ред. бр. 6

На основу права које проистиче из садашњег статуса Института у CEN-у, Институт прати рад и учествује у раду техничког комитета CEN/TC 114 (Безбедност машина) који је донео неколико стотина европских хармонизованих стандарда чијом применом се остварује претпостављена усаглашеност са европском Директивом о безбедности машина (2006/42/EU). Та директива је једна од првих четири које су транспоноване у правни систем наше земље (као Правилник о безбедности машина) и стога је од посебног значаја да представници Института, а по могућству и стручњаци из српске привреде, учествују у раду комитета CEN/TC 114 као посматрачи.

Ред. бр. 7

На основу пријуженог чланства у CENELEC-у, Институт се определио да прати рад техничког комитета CENELEC/TC 64 (Електричне инсталације ниског напона и заштита од електричног удара) и његових поткомитета. У нашој земљи је тренутно на снази Правилник о техничким нормативима за електричне инсталације ниског напона (урађен на основу међународних стандарда) и припадајући стандарди серије SRPS N.B2. ... , који су донесени у периоду од 1989. до 1992. године. Наведени правилник и стандарди се налазе у широкој употреби при пројектовању и извођењу електричних инсталација ниског напона. Потребна је потпуна измена постојеће регулативе у овој области у релативно кратком року. Учешће на предстојећем заседању техничког комитета CENELEC/TC 64 и његових поткомитета је од великог значаја ради благовремног упознавања са њиховим радом и што једноставније измене наше регулативе у овој области.

Ред. бр. 8

Институт је члан Међународне шеме за сертификацију производа према захтевима IEC стандарда (шеме IECEx-CB) и на основу правила процедуре те шеме има право и обавезу да учествује на заседању управног комитета те шеме, које се одржава сваке године у једној од земаља чланица шеме.

Ред. бр. 9

Институт прати рад Техничког комитета CENELEC/TC 31 (Електрични уређаји за рад у потенцијално експлозивним атмосферама), који је интензивиран постизањем придруженог чланства у CENELEC 2005. године. Због европских стандарда који су повезани са Директивом 9/94/EC (ATEX), који морају бити преузети у наш систем стандардизације из ове области, као и због нових европских стандарда који су предмет рада овог техничког комитета, а веома битни за нашу праксу и привреду (између осталих то су и стандарди за грејне каблове у експлозивним атмосферама), учешће у раду и директни контакти са експертима који креирају европске стандарде су веома значајни за боље разумевање и ефикасније доношење српских стандарда у овој области.

Ред. бр. 10

На основу стратешког документа *Акциони план ISO-а за земље у развоју 2011-2015*, Институт остварује веома интензивну, близку и успешну сарадњу са Међународном организацијом за стандардизацију (ISO). Та сарадња се, нарочито у последње четири године, огледа у организацији по једне регионалне радионице годишње која се на иницијативу и уз финансијску подршку ISO-а одржава у Београду, као и у спонзорисању трошкова више службених путовања у току сваке године ради учешћа домаћих стручњака у раду техничких комитета ISO-а. Имајући у виду да је у току процес доношења новог документа *Стратегија ISO-а 2016-2020*, на основу којег ће се ова сарадња вероватно наставити несмањеним темпом, било би од велике користи да се један запослени из Одељења за међународну сарадњу ближе упозна са организацијом рада и запосленима у Централном секретаријату ISO-а у Женеви, са плановима техничке помоћи за земље у развоју, за наредни период, као и са другим питањима од интереса за Институт. У зависности од ситуације и расположивог времена, може се реализовати и посета Централном бироу Међународне електротехничке комисије (IEC) у Женеви.

Ред. бр. 11

Због процеса европских интеграција, преговора у вези са приступањем СТО, регионалне сарадње са земљама Западног Балкана, као и позива на семинаре, обуке и друге скупове за стручно усавршавање, у току сваке године указује се потреба за остваривањем једног броја важних службених путовања у иностранство која се не могу унапред предвидети и планирати. Позиве за учешће на разним међународним експертским састанцима, семинарима, радионицама и сличним скуповима Институт добија један или два месеца уочи њиховог одржавања и стога се она не могу унапред планирати. Из тих разлога неопходно је да постоје одређени износ средстава за ванпланска службена путовања у иностранство.

**ПЛАН АКТИВНОСТИ ТЕКУЋЕГ ОДРЖАВАЊА
ПОСЛОВНЕ ЗГРАДЕ ИНСТИТУТА У 2015. ГОДИНИ**

Пословну зграду у Улици Стевана Бракуса бр. 2 Институт користи од јула 2003. године и за све време од тада сваке године у згради се одржава између три четири стотине састанака комисија за стандарде и сродне документе. Од 2011. године у Институту се такође одржава и велики број семинара, а честе су и посете страних делегација. Због тога је неопходно обновити санитарне чворове како би се обезбедили услови за адекватно одржавање великог броја скупова.

Планом активности текућег одржавања пословне зграде Института у 2015. години, за уређење свих санитарних чворова у згради предвиђају се потребна средства у износу од 900.000 динара.

СКУПШТИНА

Председник

Dejan Mitinović
Митинковић, дипл. хем.